

ELOFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-szavasos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Külföldi petit sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, május 3.

Mai számunk főbb közleményei:

Választási mozgalmak
A belügyminiszter — az autobuszok ellen.
Vasárnapi politika.
Szerelmi titkok az orgyilkos főhadnagy bűnjében.
Az elvált asszony.
Kossuth Ferenc „vélekedik.”
Forrongás a park-klubban.
Tarkaságok.

A PARLAMENTTŐL A TANYÁKIG.

**Bevert isko-
la-ablakok.**

A tanyai iskola siralmas sorsra jutott. Kitétték a határba, hogy a kulturát növecsse a buza meg az arpa földek között. El is járnak a tanyai csemeték, ha nem is mindannyian s ha nem is mindig. Télen az ölig érő hónap nem akar neki vágni a gyerek, akinek a tanyaháza órájárásra van az iskolától. Nyáron meg kell a gyerek malacórzásra, libapásztorokodásra.

A tanyai iskola ezt még elviselte volna. Ha minden esztendőben csak husz embert nevel ki a tudatlanságból, a tanyai vadonból: betöltötte a hivatását.

Vasárnap azonban függetlenségi pártiak jártak a tanyán. Mit tettek, mit nem tettek ott a szeretett haza javára és a kamarilla veszedelmére, az most nem idevaló. Csak annyit veszünk ki az eseményekből, — amelyek nekünk hitelesen hírül adtak

— hogy a kortesekül járó függetlenségek beverték a tanyai iskola ablakait. A tanyai iskola tanítója ugyanis Tisza-párti s ezt meg kell szenvednie az iskolának, meg a kulturának, amely a tanyára jutott.

Sok fejet csóválnak majd e miatt, — pedig a mi történt, szinte természetes. A tanyai iskola ablakait a politika verte be, ugyanaz a politika, amely a parlamentben a tintatartót és a törvénykönyveket csapta a miniszterek fejéhez. A parlamenti tanyások se tudták a törvénykönyvnek, tintatartónak más rendeltetését; az aradi tanyákat hódító pártférfiak meg az iskolában nem láttak egyebet, mint egy házat, amelyben olyan valaki lakik, a ki nincs velük egy politikai felszerben.

Mit vétett az iskola, az iskolaablakok? De hát mit vétettek a törvénykönyv, meg a tintatartó? Sok dologban az iskola fogalmát szentnek tartják. A törvény is kimondja, hogy bányos távolig tőle nem szabad korcsmát nyitni. S az ab akbeverők pártja ezt a területi jogot nem respektálta. Ugy bánt az iskolával, mint a csárdával. A választási nótá csak a vendégfogadóra mondja, hogy düljön össze, ha nincs benne ilyen vagy amolyan párti szavazó, — a függetlenségi pártiak azt akarnák, hogy az iskolával is ez történjék, ha nincs benne magukszórú pártember.

Nem apró eset, — egy egész politikai rendszert bevilágító dolog, a mi az aradi tanyán történt. Nemcsak

az éretlen erőszakot, a csinytevésekkel való kapacitálást jellemzi, hanem az iskolának, a tanuláshoz megvetését is. Ha a mult nem lett volna elég lecke, a jelenben a nemzetnek komoly, higgadt tanítói értetik meg a választókkal a helyzet komolyságát, veszedelmét; intik a megfontolt cselekvésre, a bajokat szülő elhírtelenkedés kerülésére. A válasz, a melyet erre az ellenpárt nagyjai csördítenek, nem tartalmaz több komolyságot, lényegét, mint a mikor egy ablakot bezudítanak. Erős, parittyás kiszólások, egyéb semmi sincs a nyilatkozataikban.

Hanem az iskolának nem árt, ha be is verik az ablakait „a lelkes párt-hívek”. Az tovább terjeszti a betű ismeretét, a tudást, a megértést. A politika nagy iskolája is így van. Zúzózkodások, csörömpölő ablaküvegek nem némithatják el a fölvilágosítás szavát, a mely egyre több-több erővel hódít a lelkékben.

Alighanem azt hiszik, a tanyán még tetszik ez a virtus, a mely különben mindjárt másként mutatkozik, mihelyt az aszfaltra lép. Idebenn a városban kétségtelenül csak annyit fognak koncedálni, hogy a tanító lakásának ablakát verték be „egyesekek”, — vagy talán annyit se. Akár a parlamenti hőstettnél; a főváros közvéleménye előtt tagadtak, a falusi hordókon meg hengegtek vele. De amint a falu népe se tudott már szépet, nagyot találni a Zakariások botrányában, a tanyák magyarjai ép így fog-

A sasfiók.

(Dráma 5 felvonásban. Írta: Edmond Rostand. Fordította: Abrányi Emil. Bemutató előadás)

Mistral a Provence dalnoka, Rostand a gall poezis klasszikus művésze. Ez a két nagy költő a francia génusz két legtekélyesebb képviselője és új fényt, ragyogást hozott az új század francia költészetére.

Sokan vannak, akik a Chantecler fél sikere után Rostand költői vénájának kimerülését szerették volna megállapítani és megtépázni szerették volna azokat a babérokat, melyek a Cyrano és a L'Aiglon diadalmi sikerei után hullottak a költő-fejedelmre.

Hiába, Rostand a francia esprit legnagyobb élő képviselője, az ő lantjáról hangzanak el a legszebb dalok, az ő szellemessége az ötletek kimeríthetetlen forrása, melyből milliók és milliók üdülnek és amíg a francia gloárit csak Napoleon nevével együtt lehet említeni, addig Rostand is egyik legtündöklőbb alakja lesz a francia szellemnek, mert Napoleon szárnyaszegett Sasfiókja-nak, a reichstadti hercegnek legtökéletesebb, éretnél maradandóbb emléket az ő zsenialitása állította.

Napoleon fiának, a tragikus sorsu római királynak történetét Rostand vitte először költői feldolgozásban színpadra.

A legendás királyfi szomorú sorsának nem is lehetett hivatottabb tolmácsolója, mint Rostand, aki költői nyelvezetének pazar gazdagságával, ötleteinek kimeríthetetlenségével klasszikus értékű színmű hőisévé avatta a reichstadti herceget.

A világirodalom verses drámái között kevés vetekedhet a L'Aiglon formai tökéletességével. A dialógok költői szárnyalása, ötletgazdagsága, formás szépsége, a monológok bűvés ereje ellenállhatatlan hatást gyakorolnak és mikor a reichstadti herceg szívébe markoló haláltusa véget ér, valami fájó, szomorú érzés tartja fogva a lelkeket. Megkönyezzük a világhódító óriás szegény szárnyaszegett árváját, akinek hatalmas, magasán szárnyaló lelkét sok-sok idő multán végre is egy költő értette meg, úgy, hogy az ő megérzésével ismerte meg a világ ennek a históriai alaknak igazi, de soha meg nem valósult nagyságát.

Rostand darabját Ausztria kivételével — a hol dinasztikus tekintetektől nem adják — az egész művelt világ az irodalom remekei közé sorolta és így is méltányolja. A költő színdarabjának megjátszását sok nehézséggel köthette egybe és dicsőségére válik minden művészársaságnak, amelyik a Sasfiók-ot jó előadásban hozza színre.

A mai aradi bemutató dicsőséget hozott a

színháznak és a kitűnő művészgárdának. Stilszerű, gondos kiállításban láttuk Rostand darabját és elismerésünknek minden szavával emlékezünk meg K. Kápolnay Juliskáról, a reichstadti herceg személyesítőjéről, Kesztlerről, a ki Flambeau-t adta, Szendreyről, Metternich kreálójáról.

Kápolnay Juliska nagy művészi feladatot oldott meg kifogástalan művészettel. Illuziót, rokonszenvet és az egész előadás folyamán csodálkozást váltva ki a közönségből. Nagy tanulmányozás, átértés eredménye volt a szerep bravúros megjátszása és ma aratta Kápolnay Juliska művészpályájának legnagyobb diadalát. Felséges Flambeau volt Kesztlér Ede, a társulatnak ez a nagy intelligenciájú, komoly művésze. Szendrey Metternichje egy históriai alak meglevenítése, annak minden feljegyzett sajátos tulajdonságával. Kisebb szerepekben is művészi produkáltak Novák Irén (Mária Lujza), Harmath Józsa (Teréz), Zalay Margit (Camerata), Várnay (Ferenc császár), Dolly, Kulcsár és kivétel nélkül az összes többi szereplők.

Külön elismerésünket fejezzük ki Szendreynek az áldozatkész kiállításért és Kesztlérnek a pompás rendezésért.

Horovitz Gusztáv.

nak elfordulni a kövek, füttykösök és más hasonló politikai argumentumoktól. A kik elkövezték, két olyan dolgot sértettek meg ezzel a „bravurral”, a melyet az értelmes emberek csak tisztelni tudnak: az iskolát, a kultura házáat és a más meggyőződését. Beljebb, Európában az utóbbi ép olyan szent, mint az első.

Választási mozgalmak.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 2.

Orosházáról jelentik félhivatalosan, hogy a Kossuth-párt Barabás Bélát jelölte.

Lázár Zoárd, a kisjenői kerület függetlenségi párti képviselőjelöltje tegnap a kerület egyik községében, Nagypélen programbeszédet mondott, amelyben arra kérte a jobbára román ajkú polgárokat, ha reá, mint magyar politikusra nem szavaznak, akkor inkább adják szavazatukat Goga Oktávián román jelöltre mint Wenckheim László grófra. Ezt azzal indokolta meg, hogy a románoknak és magyaroknak a gazdasági függetlenség kérdésében közös a törekvéseik.

A bajai nemzeti munkapárt szervező bizottságának tegnap este tartott értekezletén a társadalom minden rétegeiből több száz polgár jelent meg. Tury Mátyás elnök megnyitóját után egyhangú lelkesedéssel a nemzeti munkapárt megalakítását elhatározta és jelöltnek Podmaniczky Endre báró szabadkai nagybirtokost ajánlja, ki a jelöltséget elfogadja. Ladányi Mór, Szalay Frigyes és Nemes József határozatos beszédekkel mondtak és az alakuló közgyűlést a legközelebbi napokra határoztak el. Podmaniczky báróhoz 500 tagu küldöttséget menesztenek Szabadkára különvonaton, a mely neki a jelöltséget felajánlja.

A bajai függetlenségi párt jelölt ülésén felhívták Rajk Aladár képviselőjelöltet, hogy a Justh-pártból menten lépjen ki, mire Rajk Aladár hosszabb beszédben kifejtette, hogy kénytelen a választók akarata előtt meghajolni és be fogja jelenteni a függetlenségi 48-as párt elnökének, Justh Gyulának, hogy a pártból kilép. A választógyűlésen mintegy 300 választó volt jelen és Rajk kijelentése következtében öt újból jelölték. Rajk pártokivüli programmal vállalja a jelöltséget.

Gyertyószentmiklós: Ma itt megalakult a nemzeti munkapárt. A községekben 170 szekéren körülbelül 650 szavazó jött be az alakulásra. A gyűlés elnöke Tiltscher Ede, alelnökök Benke Antal dr., János György és jegyző Nagy József dr. lettek. A gyűlés elhatározta, hogy a kerületben a jelöltséget Kazy József államtitkárnak ajánlja fel és 50 tagu küldöttséget meneszt az államtitkárhoz, amely a jelöltség elfogadására felkéri.

Vajdahunyáról jelentik: Söpkéz Sándor, a vajdahunyadi munkapárt jelöltje tegnap tartotta programbeszédét. A város határán a választópolgárok lovasbandériummal várták és nagy ünnepességgel kísérték a városba. A választói gyűlés után banket volt, amelyen a kerület polgárai nemzeti különbség nélkül vettek részt. 3 óra és 4-en a jelölt a kerület többi közseit fogja beutazni.

Dorogról táviratozzák: Nagy Gyula, a dorogi kerület pártokivüli képviselőjelöltje most járja be a kerület közseit. Tegnap két községben mondott programbeszédet, ahol nagy lelkesedéssel fogadták.

A dorogi kerületben Szacellár György munkapárti, Vaszary János néppárti léptek fel.

Szabadkáról jelentik: Vojnich Sándor és Janiga János, Szabadka két kerületének nemzeti munkapárti jelöltjei tegnap a tanyai pol-

gárság előtt programbeszédet mondtak ezernél több választóközönség előtt.

Sátoraljaújhegyről jelentik: Kazy József államtitkár, a sátoraljaújhegyi kerület munkapárti jelöltje április 27-én Sátoraljaújhegyen volt választói körében, 28-án pedig a kerülethez tartozó községekben járt és mindenütt lelkesedéssel fogadták. Az államtitkár 29-én utazott vissza Budapestre. Kazy programbeszédét május hó 3-án tartja meg, amikor Tisza István gróf is elkíséri Újhegybe. Fogadásukra nagy előkészületeket tesznek.

A gálszécsi kerületben Eszterházy Móricot 67-es pártokivüli programmal jelölték; programbeszédét május 4-én mondja. Ellenjelöltje eddig nincs.

Sásdáról jelentik: Baranyásdon Mándy Sámuel nemzeti munkapárti jelölt ma programbeszédet mondott élénk tetszés mellett. Mándy a közönség impezása fogadtatásban részesítette. A hangulat nagyon lelkes.

Szentesről jelentik: A nemzeti munkapárt ma tartotta alakuló jelölt gyűlését Balogh János pártelnök elnöklésével. A városi nagytermet a közönség szorongságig megtöltötte. A gyűlés megnyitása után élénk lelkesedéssel Fekete Mártont jelölték egyhangúlag, aki nyomban elmondotta programbeszédét, melyet zajos éljenzések szakítottak meg. A programbeszéd után a jelöltet élénk lelkesedéssel kísérték lakására.

Vágújhegyről táviratozzák: A vágújhegyi tót nemzeti párt tegnap este gyűlést tartott, melyen mintegy kétezer ember jelent meg. Az összes felszólalók a nemzeti törvény végrehajtását és az általános egyenlő közvetlen titkos és községenkénti választójog megalkotását sürgették. Határozati javaslatot fogadtak el, mely szerint nemzeti jelölt hiányában oly jelöltet fognak támogatni, aki programjukat legalább részben magáévá teszi.

Komáromból jelentik: A munkapárt hivatalos jelöltje, Miskolczy Imre, most járja be a kerületet, hogy a választópolgársággal megismerkedjék, de programbeszédét csak később fogja elmondani. Miskolczyról azt a valószínű hírt terjesztették az ellenfél emberei, hogy a jelöltségtől visszalépett, mire a Miskolczy-pártiak azzal feleltek, hogy plakátokon hozták nyilvánosságra Tisza István gróf levelét és Khuen Héderváry gróf miniszterelnök sürgönyét, melyekben Miskolczyt a választók jóindulatába ajánlják.

A nemesócsai választókerületben a munkapárt hivatalos jelöltje, Gauzy Pál csász. és kir. kamarás, földbirtokos most utazza be a községeket. Kisérétében vannak Fehérváry Géza csász. és kir. kamarás és Lojonezy Elemer földbirtokos, kik melegen ajánlják a jelöltet a választó polgároknak.

A balassagyarmati munkapárt képviselőjelöltje, Wickenburg Márk gróf, tegnap fejezte be a kerületben a körutját. Erseküvadkeren a jelöltet rezesbanda és lovasbandérium fogadta és fehér ruhás leányok vonultak ki elébe. A lelkesedés nagy.

Horváth József, a balassagyarmati kerület Kossuth párti jelöltje vasárnap mondott programbeszédet. Rendezvény nem történt.

A székesfehérvári nemzeti munkapárt tegnap nagygyűlést tartott, melyen Havrának József nyug. polgármester lelkes hangú felszólalása után megalakították a 300-as bizottságot. A gyűlésen Zichy János gróf, a város képviselőjelöltje mellett lelkes felszólalások voltak. Beavatóiak megcáfolták azt a híresztelést, hogy Zichy János gróf akár Egerben, vagy Pécsen vagy a régi kerületében kijelentést tett volna arra nézve, hogy megválasztása esetén melyik kerületet fogja megtartani. E tekintetben Zichy János gróf még nem nyilatkozott.

Szekszárdról jelentik: Batthyány Tivadar gróf vasárnap Bonyhádról Szekszárdra érkezett, ahol hívei nagy lelkesedéssel fogadták. Batthyány gróf Szekszárdról Ocényn és Décs községekbe ment és mindkét helyen programbeszédet mondott. Ellenjelöltje Szabó Karoly ref. lelkész, aki Kossuth párti programmal lépett fel.

Szolnokon a nemzeti munkapárt tegnap jelölt gyűlést tartott, amelyen Ragályi Lajos drt kiáltotta ki a kerület jelöltjéről, aki azonnal elmondotta programbeszédét.

Gyomán vasárnap délután jelölt gyűlés volt, amely Fábry Károly Justh-párti jelölttel

szemben Kovács Gyula somogymegyei földbirtokost jelölte 48-as függetlenségi gazdapárti programmal.

Kristóffy József május 8-án délután Orosházán a szociáldemokrata párt gyűlésén részt vesz. Napok óta nagy agitációt folytatnak ki az összes békésmegyei községekben, hogy a választókat a Kristóffy meghallgatására összehívott gyűlésre betoborozzák. Orosházát plakátokkal árasztották el.

Nagytapolcsány. A nemzeti munkapárt jelöltje, Sulyovszky Gusztáv ma tartotta programbeszédét élénk érdeklődés mellett.

Békéscsaba a parasztpárt Achim Andrást léptette fel, míg a munkapárt Vágner József építész jelölte.

Gyomán Kovács Gyula tolnamegyeyi földbirtokos lépett fel munkapárti programmal.

Gyulán Lukács György volt miniszter lépett fel pártokivüli programmal.

Kaposváron a függetlenségi Kossuth-párt Árkay Kálmán dr. budapesti ügyvédet jelölte.

A szili kerületben Hegyi Árpád dr. lépett fel Kossuth párti programmal.

A makói munkapárt Rémy József dr. magántanárt jelölte.

Battonyán Elek Mór dr. fővárosi ügyvéd lépett fel kisgazda párti programmal.

Poroszlón Diószeghy Dező munkapárti és Malatinszky György pártokivüli programmal lépett fel.

Mohácsra Andrios Tivadar, aki a függetlenségi pártnak vezető embere volt, munkapárti programmal lépett fel.

Szászváros. A szocialista pártgyűlésén Kristea aradi nyomdász hevesen támadta a román papokat, a következő szónok pedig Vlár Aurél ellen kelt ki. A gyűlés Kristeát jelölte szocialista programmal.

Rozsnyóról jelentik: Rozsnyó város polgársága, pártállásra való tekintet nélkül, egyhangú lelkesedéssel képviselőjükké Andrassy Géza grófot jelölték pártokivüli programmal.

EGYESÜLETI ÉLET

(*) A Kőlcsey-egyesület választmányi ülése szerdán délután 5 és fél órakor több érdekes tárggyal fog foglalkozni. Varjassy Árpád elnök be fog számolni a Fábrián Gábor és Csiky Gergely szobrának felállításáért megindított mozgalom eredményéről. Tárgyalni fogja a választmány, miképen vegyen részt a Kőlcsey-egyesület Goldmark Károly ünneplésében és meg fogják választani a szakembereket, akik a Trefort-díjért pályázó tanítók iskoláit május hónapban megvizsgálják.

(*) Turisták plünkősi kirándulása az Aldunára. Az „Aradi Turista Egyesület” folyó hó 15—16-án két napos társas kirándulást rendez a csodaszép Aldunára. Program: Indulás Aradról május hó 14-én este 7 órakor. Érkezés Temesvárra este 8 órakor. Meghálás. Május hó 15-én reggeli után indulás Temesvárról 6 órakor. Érkezés Báziasra délelőtt fél 10 órakor. Indulás hajón d. e. 10 órakor. Ebéd a hajón. Látnyosságok az Aldunán: Dunaszigetek, Babakáj, Lászlóvár és Galambóvár romjai, Alibég szikla. A magyar és szerb part községei. Széchenyi út és Traján császár útjának maradványai. Az alsó Kliszura sodrásai. Égbe nyúló hegyek között a csodaszép kazánszoros. Széchenyi tábla, Veterán és Denevér mészkőbarlangok, dubovai Duna-tó, Kis-Kazán, Traján tábla. Orsova látképe. Orsovára érkezés délután 3 órakor. Átszállás csónakokra és kirándulás Adakaleh török szigetre. Orsován uzsonna. Este 7 órakor indulás és érkezés Herkulesfürdőbe nyolc órakor. Bérkocsin bekocsikázás a fürdőbe, vacsora, meghálás. Május hó 16-án: Reggeli után a fürdőtelep és környék megtekintése. Fürdés. Séta a Rabló és Izzasztó barlanghoz. Cserna völgy megtekintése. Ebéd után fél 3 órakor indulás kocsival az állomásra és 3 órakor indulás vonattal Temesváron át Aradra. Aradra érkezés éjjel 11 órakor. Részvételi díj személyenként egyesületi tagnak 45 korona, nem tagnak 50 korona. A részvételi díjban foglaltatnak: programszerű utazási költség (vasuton II., hajón I. osztály), a bérkocsi, lakik és podgyászszállítás díja, továbbá az elszállásolás költsége és borravalók. Részvételi díj, vasuti és hajó költség nélkül egyesületi tagnak 25 korona, nem tagnak 30 korona. Jelent-

kezni lehet május hó 3-ig az egyesület helyiségében (Vass-szálló I. emelet) mindennap 5—7 óráig, továbbá Bloch H. és Fia és Kerpel Izsó cég könyvkereskedésében kitett iven. Ez alkalommal fölkerjük az ivtartókat, hogy a jelentkezési ivenket legkésőbb május hó 3-ig egyesületünk címére beküldeni sziveskedjenek, mivel a jelentkezések e napon lezártnak. Az „Aradi Turista Egyesület” igazgatósága.

(*) Az Aradi Chewra-Kadisch 1910. évi május hó 5-én, csütörtökön délelőtt 10 órakor az izr. hitközség tanácstermében rendes évi közgyűlést tartja, amelyre az egyesület tagjait ez uton is meghívja Nemess Zsigmond dr. hitk. elnök. Tárgysorozat: A választmány jelentése az 1909. évi igazgatásról. A számvizsgáló bizottság jelentése. Jegyzőkönyv-hitelesítő bizottság megválasztása. Esetleges indítványok. Elnökség, előljáróság és választmány megválasztása.

Vasárnapi politika.

Távirati tudósítás.

Arad, május 2.

A választási paktumok, melyeket a pártok központjai kötöttek meg, kezdenek töredezni. A vidéki központok nem igen tartják tiszteletben. Így például, az abauji paktum is bomladozóban van. A Kossuth-párt és a munkapárt megállapodását itt az huzta keresztül, hogy a Justh-párt majdnem valamennyi körletben ellenjelöltet állít, a kik kevés sikerrel veszik fel a küzdelmet a paktum folytán megállapított hivatalos jelöltekkel szemben. Így legutóbb a görög körletben léptették fel Komjáthy Bélát, kinek támogatására a kassai függetlenségi és 48-as párt több tagja leutazott a görög körletbe. A paktum elerőtlenedése következtében a hivatalos jelöltek helyzete megromlott.

Kassai tudósítónk írja: A választópolgárság csaknem egyenlően oszlik meg Eber Antal 48-as és függetlenségi párti jelölt és Andrássy Gyula gróf között. Eber Antal nyolc napi itt időzése alatt személyesen kereste fel legtöbb párttagját. Az Andrássy-párt esendben készül jelöltjének fogadására, ki valószínűleg 4-én jön Kassára programbeszédet tartani. Az ifjúság és a szociálisták ez alkalommal oly óriási tüntetésre készülnek Andrássy ellen, hogy a bevonulás csakis esendőszuronyok között fog végbemehetni. Erre való tekintettel az Andrássy-párt úgy határozott, hogy a bevonulás a kora reggeli vagy késő esti órákban lesz. Különben sokan már Andrássy visszalépéséről beszélnek. Városszerte az a vélemény, hogy a kormány valamelyik tagjának — hír szerint Lukács Lászlónak — fogják a jelöltséget felajánlani, ha Andrássy visszalépne.

Lukács László Bécsben.

Mint a „Budapesti Tudósító” jelenti, Lukács László pénzügyminiszter vasárnap délelőtt Bécsbe utazott. A pénzügyminiszter utja reszortügyekkel áll összeköttetésben. Lukács László pénzügyminiszter ma Bilinszki osztrák pénzügyminiszterrel tanácskozott. Egy újságírónak azt mondta, hogy a tanácskozások az osztrák pénzügyi reform oly intézkedései körül folytak, melyek a magyar pénzügyi tárca hatáskörét is érintik. Lukács délután visszautazott Budapestre.

A függetlenségi pártok egyesülése.

Kassáról írják: Az abauj-tornamegyeyi függetlenségi párt alakuló gyűlésén megjelent Prómay Dezső báró is, a ki a függetlenségi pártok egyesülése érdekében tartott beszédet. Illés Bertalan nagykanizsai párttag azt indítványozta, hogy szólítsák fel Kossuthot és Justhot, álljanak félre mindketten, mert csak

úgy egyesülhet a két függetlenségi párt egy harmadik, arra hivatott személy vezérlete alatt.

Zichy János a helyzetről.

Sopronból jelentik: Zichy János gróf válas- és közoktatásügyi miniszter tegnap délután Eszterházy Miklós herceggel Repcekehelyre ment, ahol Köllő György kanonok vendégei voltak. Innen délután automobilon Felsőpulya községbe mentek, a hol a szomszéd község lakossága és az egész körlet intelligenciája, papság, hatóság, testületek várták a minisztert. Ideérkezett a fogadtatásra Baan Endre főispán és Hajas Antal alispán vezetése mellett a vármegye egész tisztikara.

Hajas alispán üdvözölte a minisztert, azután a nagyvendéglő tágas udvarán gyűltek össze, ahol a választópolgárok nevében Fennesz János sopronszentmártoni esperes plébános mondott üdvözlő beszédet.

Zichy János gróf rövid beszédben válaszolt, melyben kifejtette, hogy nem mend programbeszédet, mert már ismerik őt és ismerik a kormány programját is. Ő nem változott meg, csak a politikai viszonyok változtak és ezért lépett ő be a nemzeti munkapártba és vállalt tárcát ebben a kabinetben. Ma voltaképp azért jött ide, hogy ezt választóinak bejelentse. Mint eddig, úgy ezután is rendíthetetlen hűve a 67-es alaphoz, mert csak ezen az alapon képes a király és a nemzet megérteni egymást. A koalíciónak meg kellett buknia, mert nem volt egységes gondolat programjában. A mostani kormány nem tesz hangzatos ígéretek, hanem dolgozni akar, hogy a nemzeti állam épületét megépítse; de ezt nem a tetőnél fogja kezdeni, hanem az alapozásnál. Még nem tudja, hogy régi körletének mandátumát tarthatja-e meg, de azt ígérheti, hogy a régi bizalmas viszonyt megtartja szabadbaráti választóival. A miniszter beszédét az egybegyűlt választók lelkesen megélték. Felsőpulyáról a kultuszminiszter vasuton Szabadbattyánra utazott. A szabadbaráti körletben nincs ellenjelöltje.

Hlatky-Schlichter a munkapártban.

Burgján Aladár, egykori buzgó Kossuthista, a ki mandátumának megmentése érdekében belépett a munkapártba, már nem áll egyedül. Hlatky-Schlichter Lajos, Győr város volt Kossuth-párti képviselője és jelenlegi képviselőjelöltje, szintén belépett a munkapártba.

Harc a budapesti Erzsébetvárosban.

A budapesti VII. körletű fodrászok értekezletet tartottak, melyen Paulik József indítványára egyhangulag kimondották a függetlenségi Lányi Mór pártjához való csatlakozást. A Lányi párt elnöksége foglalkozott azokkal a panaszokkal, melyeket az Ehrlich-párt presziói és terrorizmusa miatt az elnökséggel közöltek. A pártelnökség a legerélyesebb retorzióra határozta el magát és egy vásárocsarnoki alkalmazott ellen — aki a piaci árusokat fenyegetésekkel terrorizálja — megtette a feljelentést a polgármesternél.

Nemzetiségi gyűlés.

Vágúj helyi tudósítónk írja: Vasárnap nemzetiségi választógyűlés volt egybehiva, a melyen azonban alig 40—50 szavazó jelent meg. A többi megjelent érdeklődő, néhány száz ember, nem volt választó. Beszéltek Markovics Gyula dr. orvos, Mugron dr., Daxner és Hurbán Szvetozár ismert nemzetiségi agitátorok. Határozati javaslatot fogadtak el az általános választói jog érdekében és üdvözlő táviratot küldtek a királynak.

Testvér, testvér ellen.

Az öreg Madarász József körletében ugyancsak nagy a zavar. A vén kuruc ellen három jelölt is fellépett s elkeseredett harcot folytatnak a híres, „biztos” Madarász-körletért. A munkapárt jelöltje Fiáth Győző, a Kossuth-párt pedig — és ez az érdekes — a két Koller fivér.

Elsőnek Koller Tivadar lépett föl, de őse, Pál, szintén olyan jó magyar Kollernek tartja magát, mint bátyja és ő is fellépett Kossuth-párti programmal. Így támad a választási harc hevében „testvér, testvér ellen...”

A választások statisztikája.

Az eddigi megállapítások szerint az ország 413 választókerületében 950 jelölt küzd a mandátumért.

E 950 jelölt közül:

380 munkapárti,
180 Justh-párti,
140 Kossuth-párti,
58 néppárti,
27 román,
27 tót,
2 parasztpárti,
8 függ. szociálista,
9 szociáldemokrata.

A jelöltek között van 70 mánás. A körletek között 41-ben csak munkapárti jelölt van, 97-ben pedig három—három jelölt mérkőzik.

A politika kishirei.

Budapestről jelentik: A nemzeti munkapárt országos körében ma este igen sokan voltak jelen. A miniszterelnök ma este fogadta a budapesti VII. körlet küldöttségét és megígérte, hogy a VII. körletű munkapárt vasoráján részt fog venni.

A nemzeti munkapártba ma belépett Csörgő Gyula nyugalmazott államtitkár. A kormány tagjai szerdán délelőtt 10 órakor mint rendesen minisztertanácsra fognak összegyűlni.

MULATSÁGOK.

(=) A Nagybuttyini és Vidéke izr. nőegylet e hó 17-én alakult meg a vidék élénk érdeklődése mellett. A közgyűlést az izraelita templomban tartották meg. A tisztikar a következőképen alakult meg: Elnök: dr. Fekete Józsefné. Alelnökök: Baumann Lajosné, Trattner Mártonné. Titkárjegyző: Popperné R. Irma. Másod-jegyző: Hartmann Sámuelné. Pénztáros: Bienenstock Józsefné. Ellenőr: Klein Mártonné. Vigalmi bizottság elnöke: dr. Dénes Jakabné. Ügyész: Dénes Jakab dr. Ügyvezető: Grosz Péter, rabbi. Azután megválasztották a helybeli és vidéki választmányi tagokat. Este a Korona-szállóban jól sikerült táncmulatság volt, melynek tiszta jövedelme az egylet alaptőkéjének javára fordított. Felülfizettek: Novák Péter Arad 10 K, Grozda Aurél dr. ügyvéd és neje Buttyin 20 K, hatvani Deutsch Sándor báró Budapest 10 K, Tamó Zsigmond Almás 10 K, Szirmai Manó dr. Budapest 10 K, Földes Soma Arad 10 K, Löffler Jakab Arad 10 K, Neuman Testvérek Arad 10 K, Popa György dr. Buttyin 10 K, Weis Dávid Arad 10 K, Reichnitzer Izidor Kujed 10 K, Trattner Márton és neje Buttyin 10 K, Dénes Jakab dr. Buttyin 10 K, Bienenstock József Buttyin 10 K, Hartvick Ernő Gurahone 10 K, Weiszberger Mór Gurahone, Spitzer Dénes Kerek, Weisz Simon Almás, Geiringer Dezső Alcsill, N. N., Kohn Henrik Kiszindia, Fekete József dr. Buttyin, Baumann Lajos Buttyin, Bugy Ignác Buttyin, Imets Illés Buttyin, Kiurszky Iván Buttyin, Herbstein Mór Arad, Bettelheim Miksa Budapest, Winkler és Faragó Gyorok, Munk Mór és Társa Budapest, Grünwald és Moskovitz, Krammer Sámuel Halmagy, Glaser Izidor Almás, Schwarz Mórné Kisujszalás, Bolyos József Borossebes, Lengyel Sándorné Pankota, Patterhely Bela Buttyin, Seress Ferenc Buttyin, Fekete Fülöpné Kassa, Rónai János Arad, N. N. Ujszentanna 5—5 K, Deutsch Márkus Borossebes, Koczka Gyula Buttyin, Kovács Ignác Budapest, Walder Izsó Buttyin, Possert Ferenc Buttyin 6—6 K, Némethy János Buttyin, Bodea Gyula Buttyin, Herbstein C. Arad, Brust Dávid Budapest, özv. Brassay Lajosné Kocsuba 3—3 K, ifj. Steiner Samu Borossebes 4 K, Vitélyos Akos Buttyin 3 K, Münz I. Arad, Csillag Vilmos Borosjenő, Sebestyén Manó Borosjenő, Deutsch Albert Borosjenő, Sonnenschein Miksa Borosjenő, Ursits Antal Borosjenő, Mondschein Mór Buttyin, Márton Sándor Buttyin, Feinkuchen

Izidor Buttyin, Strasser Jakab Gurahone, Kertész Kati Arad 2—2 K, Hochwald Hermann Buttyin, László Albert Buttyin, Márton Jenő, Berg Márton 1—1 K, Ungár Ármin Monyoró 2 K, Márton Rudolf 1 K, Deutsch Testvérek Arad 10 K, Auszterweil László dr. Arad 5 K, mely nagylelkű adományokért fogadják a „Buttyini és Vidéke ikr. Nőegylet” 1988 hálás köszönetét.

A belügyminiszter — az autobusok ellen.

Sérelmes rendelet.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 2.

Khuen-Héderváry gróf belügyminiszter ma küldötte meg Aradváros közönségének a gépkocsik menetsebességét, kezelését, a kocsivezetők és a gépek megvizsgálásáról alkotott rendeletét. Sok esztendőn át panaszkodott az egész ország lakossága és valamennyi hatósága amiatt, hogy az automobilizmus nincs országosan szabályozva. Egy-egy baleset alkalmával teljes jogbizonytalansággal állott szemben az eljárás hatóság, a közönség pedig amiatt zuglódott, hogy a gépkocsik menetsebessége a sofőrök a kocsivezetők kényére-kedvére lévén bizva, a közutak biztonsága teljesen problematikussá vált.

A miniszteri rendelet némely intézkedése ellen a törvényhatóság a miniszternél orvoslást fog keresni.

Az V. fejezet negyvenharmadik szakasza intézkedik a közlekedő gépkocsik menetsebességéről. A szakasz szerint a személyszállításra szolgáló és 3000 kilogrammnál nem nehezebb gépjárművek legfeljebb 25 kilométer óránkénti menetsebességgel vezethetők, a 3000 kilogrammnál nehezebb gépek pedig 20 kilométer óránkénti sebességnél nagyobb gyorsasággal nem haladhatnak.

A következő szakasz azonban teljesen lehetetlenné teszi, hogy Arad város például az autobuszaival a forgalmat az igényeknek megfelelően lebonyolítsa. E szakasz szerint a menetsebességet a szükséghez képest a lépésben haladó lófogatu kocsi sebességéig kell mérsékelni;

- a) keskeny vagy nagyforgalmu utcákban;
- b) olyan utcákban, ahol a kocsit gyalogközlekedésre is szolgál;
- c) rendkívüli forgalom esetében;
- d) forgalmas utok keresztezéseknél;
- e) erős utkanyarulatoknál;
- f) vasúti vágányok keresztezéseinél;
- g) egyik utcából a másikba való befordulásnál.

Ha a szabály betartására kényszeríti az ellenőrző hatóság a sofőrt, akkor az egyik végállomástól a másikig csak lófogatu kocsii sebességével fog haladni az autobus, még pedig teljesen üresen.

A törvényhatóság kérni fogja, hogy a rendeletet a helyi viszonyoknak megfelelően alakítsák át.

Van még egy sérelmes intézkedés a paragrafusok között.

Az új rend szerint az automobiloikat addig nem szabad használni, míg a gyár azokat egy szakértő bizottság által felül nem vizsgálattatja és attól nem kapott forgalmi bizonyítványt.

A főváros kivételével az ország tíz szakvizsgáló kerületre van bocsátva. Ennél a beosztásnál a belügyminisztérium Aradra sérelmes álláspontot foglalt el. Aradon van az egyetlen magyar automobil gyár és Aradvárosa, továbbá Aradmegye automobil tulajdonosai, de maga az automobil gyár is Temesvárra van-

nak utalva, ha gépjárműket felül akarják vizsgáltatni vagy sofőrjeikkel kocsivezetői vizsgát akarnak tételni. Temesvár alakítja meg a belügyminiszter a vizsgáló bizottságot és nem Aradon. Ez az intézkedés anyagilag is nagy különbözetet jelent. Mert még a bizottság székhelyén levő kocsik vizsgálatáért 20 koronát kell a tulajdonosnak fizetnie, addig az idegen helyen száz korona a vizsgálati díj.

Az aradi automobil ipar érdekében a város fel fogja világosítani a minisztert az aradi viszonyokról és remélhetőleg a felszólalásnak meg is lesz a kedvező következménye.

Aradváros főorvosa nyugalomban.

Posgay Lajos dr. lemondása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 2.

Posgay Lajos dr., Arad város tisztii főorvosa holnap nyújtja át Varjassy Lajos polgármesternek nyugdíjaztatása iránti kérelmét és megjelenik Urbán Iván főispánnál, hogy bejelentse főorvosi állásától történendő megváltását.

Harmincegy éve esztendei olyan munka után megy pihenni a főorvos, amely eme négy évtized alatt mindig a köznek vált hasznára és ezért Aradváros közönségének tisztelete és becsülése övezi őt, mikor díszes állásától megvált. Egy emberöltőn át irányította a város közegészségügyi intézményeit, eszméket nyújtott ennek a napról-napra fejlődő városnak modernné tételéhez. Becsülettel és odaadással gondozta 60.000 embernek reá bízott legfőbb kiadását, az egészségét és ha Aradot, mint a higiéné fejlődésével lépést tartó várost ismerik, úgy Posgay főorvosnak elévülhetetlen érdemei vannak jó hírünk körül. Ha hiányok és pótlandók vannak, úgy az a város pénzügyi helyzetének rovására irandó. Alább felsoroljuk részletesen mindazokat a momentumokat, melyek a nyugatomban vonuló főorvos legnagyobb elismerésre méltó közpályájának mértődjelzői; itt még csak azt a szerencsés körülményt akarjuk megvilágítani, hogy Posgay főorvosnak sikerült a tudomány mai nívóján álló, hivatását férfias komolysággal és lankadatlan buzgalommal teljesítő tisztii orvosi kart teremtenie Aradon és a testület garanciát nyújt arra, hogy közegészségügyi intézményeink a tökéletesedés útján maradnak a jövőben is. Gyorokon 1835-ban született Posgay Lajos. Középiskoláit Szegeden és Aradon végezte el, Budapesten kezdte meg orvostudományi tanulmányait és Bécsben fejezte be, a hol orvosi oklevelet is szerzett. Az 1859-iki olasz hadjárat már mint katona orvost találta és később a porosz háborúban is részt vett mint katona orvos. Nyolc évet töltött a hadsereg kötelékében, ebből hat évet a 10. huszárezrednél töltött el. A hadjárat után a bánya kincstárnál, Felsőbányán mint bányorvos működött hat esztendőig, onnan jött Aradra.

1872. év novemberben kerületi orvosnak választották a hivatalát 1873. január 1-én foglalta el. Összes szolgálati ideje 38 év; ebből 17 évet mint kerületi orvos, 21 évet mint tisztii főorvos töltött el. Főorvossá néhai Darányi János dr. 1889-ben bekövetkezett halála után, az akkori főispán Fábrián László nevezte ki.

Már szolgálata első évében nagy küzdelme volt az 1873. május végén kitört kolera járvány ellen, midőn a baj egyik kiváló fészke volt éppen az ő kerülete. Ez a járvány szeptemberben ért véget; 1600 betegülés volt — közel 600 halálozással. A következő évben a hólyagos himlő fejlődött veszélyes járvánnyá. 3 hó alatt 300-nál több beteg volt — 100 halálozással. Ekkor a tömegesen végzett oltással

sikerült a veszélyes járványnak gátat vetni és az általános egészségügy fejlődésével és a járvány azóta sem jelentkezett.

Tekintettel szolgálataira, 1876-ban tiszteletbeli főorvos lett Aczél Péter főispán idejében.

A nyolcvanas évek elején felállított barakkház, valamint később a hullámtémez vasbarakk létesítésénél — javaslatával, eljárásával közreműködött.

A nyolcvanas években, valamint 1893-ban ismételtén felbukkant kolera esetek járvánnyá fejlődését meggátáló eljárásban, a többi tisztii orvosokkal együtt tevékeny része volt.

1889-ben kezdeményezte mint tisztii főorvos a hivatal szolgálati ügyrendjét, melyet az akkori polgármester sanctioja alapján életbe is léptetett s az mind a mai napig irányadó szervezettül szolgál.

Részt vett többször, mint városi kiküldött a magyar orvosok vándor gyűlésein, valamint az antialkoholikus kongresszuson, legutóbb a tavaly tartott nemzetközi hygienikus kongresszuson. Tapasztalásairól — javaslatok kíséretében — a városi tanácshoz jelentéseket terjesztett be.

A vízvezeték és a csatornázás kérdésében kiküldött bizottsághoz csatlakozva, saját költségén világkörüutat tett s a betérjesztett vélemények munkálataiban élénk része vett s ezen nagy művek létesítése körül köremlüködött és emlékezetes érdemeket szerzett.

A millenáris évben tartott országos kiállítás alkalmából a város kiállításában fényképek albuma kíséretében szerkesztette a város egészségügyi művei, nevezetesen építkezései, iskolái ismertetését. Az album jelenleg is a polgármesteri hivatalban látható.

Előterjesztéseket tett a városi vegyikísérleti állomás létesítése tárgyában, mely azonban a város nagyobb megterhelésével járván, egyelőre elodázódott.

A közegészségügy érdekében még számos egyéb irányban fejtett ki tevékenységet.

Megemlítjük még, hogy az országos meteorológiai intézet aradi állomásának 37. éven át vezetője, megfigyelője volt.

A nyugatomban vonuló főorvosnak állandó helyettese, Tisch Mór dr. tiszteletbeli főorvos fogja úgy mint eddig is a főorvosi hivatalt az utód kinevezéseig vezetni. Aradváros közönsége kivétel nélkül örömmel üdvözli Tisch drt ebben a hatáskörben, mert az a meggyőződése a város minden lakójának, hogy méltóan tölti be azt a helyet, melyre mint szolgálati idejére nézve legidősebb tisztii orvost a szolgálati szabályzat őt jelöli ki. Az egész város abban a meggyőződésben él, hogy Aradváros tisztii főorvosává Tisch drt fogja Urbán Iván főispán kinevezni. A főispán igazságérzete, mely neki minden aradi polgár tiszteletét vitta ki és nagyrabecsülését biztosította, a közönség egyetemes óhaja garancia arra, hogy ennek az állásnak betöltésénél sem érvényesülhet semmi külső befolyás és hogy Posgay Lajos utóda Tisch Mór dr. lesz, aki immár harminc éve áll a város szolgálatában.

Tisch dr. az igazi orvos típusa, a szó legnemesebb értelmében. Az a segítő kéz, melyet mindig a legnemesebben érző szív irányít, az a tanácsadó, akinek tudományos meggyőződése csak egy irányt ismer: a reászoruló és hozzá forduló szenvedőben csak a szenvedő embertársat, a felebarátot látni és érdekében sem fáradságot, sem a magával megfellekedésig nehez munkát nem sajnálni. Tisch drt szeretettel méltó egyénisége, mely egyformán tisztelt a gazdag és szegény előtt, párosulva a hosszú orvosi tapasztalat gazdag tudásával, Arad legnépszerűbb orvosává tették, aki nem is a gyógyszerrel, mint inkább humanus kezelési módszerével, meleg szívével gyógyítja a beteget.

Mint tisztii orvos, amellet, hogy a kerületben lakó szegényeknek valóságos atyja, a legpedánsabb, a legrigorozusabb tisztviselő, aki hivatalos kötelessége teljesítése közben csak egy célt ismer: a közt, az egész város kö-

zónségének egészségügyét egyetlen szempontból, a modern higiénia szempontjából szolgálni.

Tisch dr. kineveztetése által megüresedő kerületi orvosi állást most először fogja a törvényhatósági bizottság választás útján betölteni. Eddig a kerületi orvosok kinevezése is a főispán jogkörébe tartozott. Mint értesülünk, erre az állásra Polónyi Jenő dr., Groszmann Emil dr., Kabdebó György dr. és Mann Adolf dr. fognak pályázni.

Forrongás a Park-klubban.

Neuman Dánielné körül.

— Fővárosi tudósítónk telefonjelentése. —

Arad, május 2.

Néhány fiatal mágnás akadémikusodása következtében valóságos forrongás támadt a fővárosi Park-klubban, amely tudvalevőleg a mágnások összesességéből alakult meg.

Mint fővárosi tudósítónk jelenti, báró Dániel Ernőné fölvetelre ajánlotta a Park-klub választmányába a jótekonyságáról országsszerte ismert Neuman Dániel aradi szeszgyáros hitvesét, Fürst Máriát, ezt azonban néhány ifjú mágnás — felekezeti elfogultságból származó — okvetetlenkedése megakadályozta. A fölvetelt ellenző mágnások eljárását, mint Budapestről jelentik, fővárosszerte elítélően tárgyalják az előkelő körökben.

A föltűnést keltő afférről különben a következőket telefonálja fővárosi tudósítónk:

Néhány héttel ezelőtt báró Dániel Ernőné indítványt tett a Park-klub hölgyválasztmányában, hogy a tagok sorába vegyék föl Neuman Dánielnét, aki tudvalevőleg nászasasszonya a bárónénak. (Tudniillik Dániel Tibor báró feleségül bírja Neuman Dániel leányát.)

A hölgyválasztmány helyeslőleg fogadta az indítványt, mert Neuman Dánielné jótekonyságát valamennyien ismerik. Az indítvánnyal az igazgatóságnak is foglalkozni kellett. Az igazgatóság elnöke, Szapáry Pál gróf szintén magáévá tette a báróné javaslatát s úgy volt, hogy a ma megtartandó évi közgyűlésen meg is történik a választás. Erről napok előtt értesültek azok a fiatalabb mágnások, akik országsszerte ismeretesek felekezeti türelmetlenségük révén. Ezeknek vezetője a két Pallavicini örgróf, akik tiltakoztak a beválasztás ellen és nyíltan híresztelték, hogy a mai közgyűlésen rosszalási indítványt fognak benyújtani Szapáry Pál gróf ellen, mert ő azonnal nem foglalt állást a javaslattal szemben. Ez ügyben tegnap rendkívüli igazgatósági ülést is tartottak, amelyen Wekerle Sándor volt miniszterelnök Neuman Dánielné megválasztása mellett emelt szót.

Elképzelhető, milyen nagy érdeklődés nyilvánult meg ezek után a ma este megtartott közgyűlés iránt. Hogy a közgyűlésen mi történt, nem tudni. A gyűlésről szóló hivatalos tudósítás csak annyit mond, hogy ez a dolog ott szóba se került. A közgyűlésen azonban lemondott Szapáry Pál, hogy elejét vegye az ellene megindult aknamunka folytatásának. Kijelentette, hogy még újból való megválasztása esetén se marad meg az igazgatóság elnöki székében. A közgyűlésen Szapáryt ismét megválasztották, de ő újból lemondott. Ezért a

napokban új közgyűlést hívnak egybe, amelyen az igazgatóság elnökévé Pálffy Miklós herceget választják meg.

A mai közgyűlésen egyébként beválasztották az igazgatóságba Tisza István grófot.

Szerelmi titkok az orgyilkos főhadnagy bűnügyében.

Hogyan vallatták Hofrichtert?

Távirati tudósítás.

Arad, május 2

Most, hogy Hofrichter bevallotta bűnét, egymásután kerülnek napvilágra ennek az ügynek szenzációs részletei. A vizsgáló-bizottság érdekesnél érdekesebb momentumokat derít ki, melyek élénk világot vetnek az orgyilkos főhadnagy lelki életére, s tettének indító okaira. Hofrichterné szabadon jár-kezel, de állandóan rendőri felügyelet alatt tartják. A szenzációs ügynek igen sok, eddig ismeretlen részletéről rántotta le a leplet az asszony tegnapi vallomása, amelyből most már kitűnik, hogy Hofrichter egyike a század legelvetemedettebb s egyben legzséniálisabb bűntevőinek. Annyi raffinementtel, minden eshetőségnek olyan minuciózusan pontos kiszámításával hajtotta végre rémtettét, hogy szinte párját se lehet találni a bűnesetek krónikájában.

Hofrichter a feleségét vádolja.

A szenzációs beismerő vallomásnak egyik rendkívül érdekes részlete, hogy Hofrichter, aki vallomásában azt állította, hogy neje iránt való szerelme indította őt a tett elkövetésére, mert annak akart nyugodalmas életet biztosítani egy vezérkari tiszt oldalán, nem állította — nagyon is átlátszó okokból — a tett okozójaképpen feleségét is megvádolni.

Elmondta, hogy a Rendeleti Közlöny novemberi számát, amelyben a kinevezések megjelentek, feleségével együtt olvasta. Valahányszor egy-egy olyan tiszt neve fordult elő a névsorban, aki Hofrichterrel egyidőben végezte a hadiskolát és akinek vezérkari századosná váló kinevezését a lap közölte, az asszony — az orgyilkos főhadnagy vallomása szerint — szemrehányó hangon szólt az urának:

— Látod, már ez is vezérkari százados!

Hofrichternek ezt az állítását Stuckart rendőrfőnök tegnap tudatta Hofrichternével, aki a vád hallatára megbotránkozva kiáltott fel:

— Ha a férjem ezt állította, akkor hazudott. Ilyet én sohasem mondtam.

Miért vallott a gyilkos?

Ma szenzációs részletek kerültek napvilágra arról is, hogyan sikerült Hofrichtertől a beismerő vallomást kiesikarni:

Hofrichter beismerő vallomását megelőzően Kunz őrnagy-hadbíró polgári detektívekkel kinyomoztatta, hogy ki udvarolt Hofrichterné leány korában és kire volt féltékeny a főhadnagy. Hofrichter, aki hadnagy korában nősült, házasságának első éveiben féltékeny volt egy katonatisztra. Mikor ennek a nevét a detektívek kinyomozták és közölték Kunzzal, a hadbíró maga elé oltálta a főhadnagyt és így szólt hozzá:

— Hofrichter, a felesége megcsalja önt P. kapitánnyal. Már el is utazott hozzá Triesztbe. Az asszony egyáltalán nem törődik magával. Ugy látszik, sohasem is szerette önt. Megint nálam járt és vallott ön ellen. Azt mondta, meg van győződve és tudja, hogy ön a bűnös.

Ez a közlés végképen megtörte Hofrichtert. Éjjeleken át töprengett, végül is megtört és vallomásra jelentkezett.

Látogatás Hofrichternéknél.

Egy fővárosi estilap munkatársa látogatást tett ma Hofrichternénél Bécsben. Az asszony a Hahngasse 3. számú házban lakik édes anyjával, özv. Jahresdorfer Jánosnénál, akinek a házban egy kis boltja van, ahol keféket és konyhaeszközöket árul. Jahresdorferné 60—70 év körüli öregasszony; tipikus bécsi, fekete ruhában, a fején főkötővel fogadta az újságíró. Mikor a hírlapíró elmondta, hogy a Hofrichter-ügyben keresi fel, az öreg nő sepánkodva mondotta:

— Oh édes istenem, hogy ezt is meg kellett érnem. Nagyon szomorú ez a dolog ránk nézve.

— Bűnös a veje? — kérdezte az újságíró.

— Bizony azt nem tudom, — felelte az öregasszony. — Szegény ember, — tette hozzá sajnálkozva, — mennyit szenvedhetett. De még többet szenvedtünk mi ketten én és boldogtalan leányom. Fiamat is megörjítette az a tudat, hogy Hofrichtert ártatlanul kinezik. — Csak már vége volna ennek a dolognak, ugyis elmegyünk innen a leánnyal.

Az újságíró ezután felment a második emeletre, ahol az ötös számú lakásban tartózkodik jelenleg a főhadnagy felesége. Mikor a hírlapíró előadta a látogatásának célját, az asszony zokogni kezdett és a sirástól fuldokló hangon mondotta:

— 32 hosszú órát töltöttem a rendőrségen. Képzelmű, hogyan hatott rám a hír, hogy férjem beismerő ezt a rettenetes dolgot. Amint hallom, engem is törvény elé akarnak állítani hamis tanúzás miatt. Nem igaz, hogy én hamisan vallottam, sohasem hazudtam, azt mondtam el, amit tudtam. Az egész onnan keletkezett, hogy mikor férjem beismerő vallomását közölték velem, meglepetésemben olyasmit mondtam, hogy utóbbi időben sejtettem férjem bűnösségét. Oh, csak még egyszer találkozhatnék vele.

— Szereti az urát ezek után is? — kérde a hírlapíró.

— Annyira sajnálom és szánakozom rajta, hogy nem is tudom, szeretem-e, vagy sem, mondotta az asszony és ismét sirásra fakadt.

Hofrichtert hír szerint még májusban ki fogják végezni, de előbb lefokozzák. A király — úgy hírlik — golyó általi halálra fogja átváltoztatni az ítéletet, mert aktív katonatisztról van szó. A királyt naponta kétszer értesítik az ügy fejleményeiről.

Mit mond a védő-ügyvéd.

Egy újságíró beszélgetést folytatott Pressburger Richárd dr.-ral, Hofrichterné védőügyvédjével és megkérdezte véleményét a dologról. Az ügyvéd így nyilatkozott:

— Én már régóta tudom, hogy Hofrichter a bűnös. Csak ő küldhette el a méregpirulákat. Tudtam, de mint védőügyvéd nem szólhattam a dologról. Most már elmondhatom, mert hiszen Hofrichter is bevallotta és így rajta nem lehet segíteni. Mondhatom, hogy kegyetlenül bántak el Hofrichterrel. Minden elképzelhető eszközzel meggyötörték, megkínálták s a szerencsétlen nem bírta tovább. A hadbíró és a katonai orvosok beszélték rá, hogy valljon be mindent. A beismerő vallomás persze nem sokat segít rajta. Legfeljebb a kötél általi halált fogják agyonlövésre enyhíteni. Az én feladatam Hofrichternét megszabadítani a további szenvedésektől, csak azt várom, hogy megszüntessék ellene az eljárást.

— Tudott az asszony férje bűnösségéről?

— Becsületesre mondom, hogy mikor férjét letartóztatták, nem tudott róla semmit. Mikor aztán eljuttatták hozzá férjének levelét, melyben beismeri tettét, éjnek idején felrohant hozzám és ennyit mondott:

— Végem van, a férjem a gyilkos.

Az ügyvéd még elmondta, hogy most abban fáradozik, hogy találkozást eszközöljön ki Hofrichterné részére férjével. Az asszony azt akarja, hogy férje legalább egyszer lássa gyermekét, de az ügyvéd nem reméli, hogy megengedik a találkozást.

*

Ujabb tudósítás szerint Hofrichterné válópert fog indítani férje ellen. A vizsgálat befejezése után elhagyja Bécs és Boroszlóba költözik, ahol nagybátyja penzióját fogja vezetni.

VÉRES MÁJUS.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 2.

A munkásság ünnepe ugy a fővárosban, mint a vidéken és a külföldön aránylag nagy rendben telt el, csupán egy vidéki városból, Nagykikindáról érkezik rendbontó hír. Itt a szocialista munkások megbicskálták a rendőrkapitányt s azután mise alatt a templomba akartak behatolni, de e szándékukban megakadályozták őket.

A fővárosban nagy tüntető felvonulással ünnepelte a munkásság május elsejét. A felvonulásban mintegy huszezer főnyi munkásság vett részt zászlókkal és jelzőtáblákkal s így a tüntető menet impozáns volt. A Tisza Kálmán-terén gyülekeztek a munkások, ahonnan három oszlopban, — rezesbandák muzsikája mellett — a Rákóczi-uton, Erzsébet-köruton és Andrassy-uton át vonultak a Ligetbe, a munkás-ünnepségek színhelyére. Ének és zeneszó mellett, a legpéldásabb rendben haladt a menet a Rákóczi-uton, ismert jelszavait hangoztatva:

— Éljen az általános, egyenlő, titkos választójog! Le a mágnásokkal! Le a Zápolyákkal! — kiáltották.

Az Erzsébet-köruton, a Márkus-párt helyisége előtt egy kis parázs tüntetés volt. Főképpen Márkus Józsefnek, a képviselőjelöltnek és Ehrlich G. Gusztávnak szólt ez a tüntetés.

— Le a klikkel! Abcug Ehrlich G. Gusztáv! — kiáltottak itt a munkások.

A tüntetés többször megújult s így ért ki a menet az Andrassy-ut végére. Ott, az Aréna-ut sarkán a vas- és fém munkások Thököly-uti otthonukba vonultak, a hétház lakói, az ötödik és hatodik kerületi pártszervezetek és a váci-uti gyárak alkalmazottai, a váci-uti Konkordia-kertbe tartottak, ahol külön ünnepet rendeztek. Az első oszlop a Trieszti nőbe, a második a Hermina-uti Zöld vadászbába, a harmadik pedig a szomszédos Garibaldi-kertbe vonult. A Zöld vadászbán Weltner Jakab, a Trieszti nőben Preusz Mór, a Garibaldi-kertben pedig Kunfi Zsigmond tartottak beszédeket.

Nagykikindáról táviratozzák: Estefelé a szocialisták a templomtéren csoportosultak, mire a rendőrök felszólították őket, hogy nyugodtan oszoljanak szét. A szocialisták az őket felszólító rendőröket megtámadták és Kajtár rendőrkapitányt arcan bicskával megsebesítették. A szocialisták délután a mise alatt be akartak rontani a templomba és a paplakba, de a rendőrök megakadályozták őket szándékuk kivitelében.

Aradon minden rendzavarás nélkül ment végbe a májusi ünnepség.

A külföldi táviratok közül figyelmet érdemelnek a párisiak. Az onnét jött jelentések szerint a párisi szocialisták véres tüntetéseket rendeztek.

IRODALOM ES MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Kedd: Sasfiók, dráma. (8 bérlet.)
Szerda: Sasfiók, dráma. (C bérlet.)
Csütörtök: Déltűn: Rip van Winkle operette. Este: Luxemburg grófja, operette. (A bérlet.)
Péntek: Csákó és kalap, bohózat. Bemutató előadás. (B bérlet.)
Szombat: Csákó és kalap, bohózat. (C bérlet.)

* A vasárnap délutáni előadások. A következő sorokat kaptuk: „Felkérjük a tek. Szerkesztőséget, sziveskedjék az alábbi soroknak b. lapjukban helyt adni: Felhívjuk a tek. Színügyi bizottság b. figyelmét a vasárnap délután színrekerült „Elvált asszony” előadására; tesszük ezt azért, mert hallatlan, hogy a közönséget, mely vasárnap délután épp oly intelligens, mint bármely esti előadáson, ennyire ignorálják. Nem szólva Dióssy Anna rosezkedvőről, melyet a közönséggel éppen eléggé éreztetett, rettenetes, hogy B. Szabó Józsefet, ki egy érthető hangot beszélni, nem hogy énekelni tudott volna, felléptették és Dolly Lajost, ki ugy szavas szerepét mint énekszámai csak gesztikulációkkal fejezte ki. Nem akarunk kritikát írni az előadásról, de nem értjük Szendrey igazgató ezen eljárását, mert Arad színházpártoló közönsége, mely minden vasárnap délután színültig megtölti a színházat, ilyen bánásmódot igazán nem érdemel. Miért adnak vasárnap délután csupa operetteket, mikor operett színészek alig van. Miért nem adnak színműveket, mikor igazán elsőrendű erővel rendelkeznek. Keszleréket például már hónapok óta nem láttuk vasárnap délután. Reméljük, hogy a tek. színügyi bizottság a közönség ezen jogos panaszát meghallgatja és azt tőle telhetőleg orvosolni is fogja. Több vasárnap délutáni színházlátogató.”

Ehhez a levélhez, amely a vasárnap délutáni előadásokról szóló bírálatunkat fedi, kiegészítésként még azt jegyezzük meg, hogy az operett-társulatnak különösen férfi tagjai a vasárnap délutáni előadásokon elfeledkeznek arról, hogy színházban vannak. A színpadról kedélyesen lediskurálnak a kávéházi asztaltársaikhoz, nem törődve azzal, hogy a közönségnek tesszik-e ez, vagy sem. De ugy látszik, nemcsak a publikum, hanem a színpadi ügyelő véleményével sem törődnek ők.

* Fodorné növendékeinek hangversenye. Díszes és nagyszámu közönség töltötte meg vasárnap délután a Fehér Kereszt nagytermét, ahol Fodorné Krause Berta, az aradi legjobb körökben ismert, jeles zongoratanárnő tartotta növendékeivel hangversenyét. Fáradtságos munka eredményeként, művészeti eseménynyé nőtt ez az előadás és teljesen megérdemelt volt a meleg szeretet, melylyel a közönség és a tanítványok Fodornét elhálmozták. A hangverseny minden egyes száma kifogástalan volt, a növendékek precizitással és kedvvel játszottak, ami tanárnőjük kitűnő tanítási módszerét dicséri. A növendékek közül különösen meglepő ügyességgel játszottak Gammer Irén, Csalogovits Józsa és Schelly nővérek, akiket egyébként már jól ismer az aradi hangversenyközönség. Bámulatba ejtett bennünket a kis Vas Zolt, va' amint Horovitz Erzsike, akik alig két évi tanulás után már a hangversenyteremben bátran megállhatnak. Kitűnően játszottak még Fodor Lilly, Burdea nővérek,

Folkmann Ilonka és Aranka, Rényi Magda, Dárr Augustus és Weisz Bóka. A hálás növendékek criási csokorral lepték meg jeles tanárnőjüket és szép beszéd kíséretében nyújtotta azt át Folkmann Miksa. A kitűnően sikerült hangversenyt éjfélig tartó kedélyes tánc követte.

* Aradi színészek vendégszereplései. E hónap elején Dióssy Nusi Nagyváradon fog vendégszerepelt a Tatárjárásban. Tilos a csókban, Luxemburg grófjában és Vig özvegyben. Ugyancsak Nagyváradon vendégszerepel a Keszlerpár Ocskay brigadérosban, A botrányban s a Sasfiókban. Leóvey Leó Szegeden fog vendégszerepelt a Drótostóban és a Mongodin ur felesége című vígjátékban.

* Országos színházi műsor. A vidéki nagyobb színházak e heti műsora a következő: Nagyvárad: Hétfő: Tatárjárás. Kedd: Heidelbergi diáklét. Szerda: Vig özvegy. Csütörtök d. u. Sasfiók, este Luxemburg grófja. Péntek: Tilos a csók. Szombat: Jótékonycélu hangverseny. Vasárnap délután: Obsitos, este: Gyimesi vadvirág. Kolozsvár: Hétfő: Luxemburg grófja. Kedd: Viraszt a szerelem. Szerda: Vasgyáros. Csütörtök: d. u. Csákó és kalap. Este: Koldusdiák. Péntek: Kisértetek. (Pethes Imre vendégszereplésével.) Szombat: Makrancos hölgy. (Pethes Imrével.) Vasárnap: d. u. Ripp van Winkle. Este: Az obsitos. Kassa: Hétfő: Carmen. Kedd: Don Caesar de Bazan. Szerda: Folt, amely tisztít. Csütörtök: d. u. Luxemburg grófja. Este: A boszorkányvár. Debrecen: Hétfő: Ingovány. (A Góth pár fellépte.) Kedd: Baccarat. (A Góth-pár fellépte.) Szerda: Csokon szerzett vőlegény. Csütörtök: Déltűn: Luxemburg grófja. Este: Vén bakanccs és fia a huszár. Péntek: Pillangókisasszony. Szombat: Heidelbergi diáklét. Vasárnap: Déltűn: Édes teher. Este: Az Obsitos. Szeged. Hétfő: A masamód. Kedd: A masamód. Szerda: Katalin. Csütörtök déltűn: Katalin. Pénteken: A csöppség. Szombaton: Szép Galathea és Vera Violetta. Vasárnap déltűn: A kis oukros. Vasárnap este: Luxemburg grófja. Eger: (Palágyi Lajos társulata most kezd meg nyári szezonját.) Hétfő: Tilos a csók. Kedd Yack s senki. Szerda: Kuruzslo. Csütörtök d. u. — Csütörtök este: Színészvér. Péntek: Masamód. Szombat: Tancos huszárok. Vasárnap d. u. — Vasárnap este: Tancos huszárok. Békéscsabán: Marházy Miklós társulata e hónap 10-én kezd meg előadásait. A társulat névsora a következő: Szénésznők: M. Turchányi Olga szubrett primadonna, Barabás Ella drámai hősnő, Dinnyesi Juliska szende, Gulyásné René anyaszínésznő, Gitta Otília tancos-szubrett, Kuty Janka énekesnő, Lé-vay Margit szubrett, Lippichné Ilma tarsalg. színésznő, Sebestyén Rózika szubrett, Várnay Margit naiva. Színészek: Balogh Béla tancos-bonvivánt, Gellért Lajos jellemszínész, Gulyás Menyhért buffó-komikus, Margittay Gyula hősszerelmes, Marházy Miklós bonvivánt, Mészáros Sándor tenorista, Radványi Dezső baritonista, Szentés Jenő buffó-komikus, Szappanos Dezső énekes-színész, Ujj Kálmán szalon-komikus, Kovács Sándor kedélyes apa. E névsort még 22 tagból álló karaszemélyzet, 18 tagból álló zenekar és a műszaki személyzet egészíti ki. Marházy Miklós társulata egész sereg ujdonsággal vonul be.

* Megvételre keres Weisz Leó könyvkereskedése: Pallas nagy Lexikont, Jókai, Mikszáth és Herczeg Ferenc összes műveit. A cég különben egész könyvtárakat is megvásárol. 6861

* Hock János bérnálási imakönyveinek legnagyobb raktára Aradon Weisz Leó könyvkereskedésében. 6861

* Egy indus gyorsfutó kalandja. Remekbe készült mozgófényképet mutat be új műsora az Uránia színház. Egzotikus, már már kivesző népfaj ideális szép szerelmi drámáját tárja elénk a kép. Egy fiatal indián pár megkapó történetét látjuk. Előttünk szövődik az idillikus szerelmi egyesülés. Naiv kedvességgel hódítja meg a bájos leányt egy deli ifju. Megismerkedünk az indiánusok leánykérésével, amint dus ajándékok fejében adja beleegyezését az apa, a fiatal pár külön sátorba költözik a boldog turbékolásukat misem zavarja. Egy szép napon dolgozni megy a férj. Ezt az időt használják fel kalandor kincskeresőők, akik, miután nem tudják a fiatal asszonyból kivenni, hogy merre vannak az aranybányák, elrabolják az asszonyt

és maguk között kisorsolják. A szerencsétlen férj, mikor munkájából hazatérve hűlt helyét találja az asszonynak, szédületes iramban fut a lovakon nyargaló kalandorok után és sikerül utólrnie az asszonyablót. Felugrik a vágató lóra, leszurja a kalandort és boldogan öleli keblére a visszaszerzett asszonyt. Gyönyörű amerikai vidéken játszódik le ez a dráma és az Uránia közönsége fényes szórakozást fog találni a különben is remek műsorban. 241

Az elvált asszony.

Fetser püspök nem tűri a parókián.

Tudósítás.

Arad, május 2.

Berettyóújfalunak, a cifra bihari városkának nem mindennapos szenzációja van. A római katolikus hívek elvesztették papjukat, az arany száju plébánost, aki kuruc daccal szállt szembe a püspökével s a szigorú főpásztor rendeletének fölébe helyezvén a szerelmes szíve parancsát, szép csendesen eltávozott a dus parókiáról.

Az újfalui plébános, Tóth Lajos dr., a liberális gondolkozású papok sorából való. Természettudományos műveltségű, fiatal, harminc esztendőes ember, értékes, szép talentum, kiváló teológus. A tehetsége évekként elzölt fel-tűnt már Szmezsányi Pálnak, az egyházmegye korán elhunyt püspökének, aki az udvarába fogadta s legnagyobb bizalmával ajándékozta meg. A püspök különös gráciája irigylet pozícióba emelte a fiatal papot, aki még huszonhárom éves sem volt, amikor a zsiros újfalui plébániára került. A kősi város társadalmá hamarosan megszerette a plébánost, aki lelkes és őszinte liberális muszával keresztényt, zsidót egyformán meghódított. A váradi rezidenciában is jó szemmel nézték a működését, csak... csak egy hiba volt. Fetser Antal felszentelt püspök, aki Szmezsányi halála óta az egyházmegye vikáriusa, rossz néven vette, hogy a plébános egy bájos fiatal elvált asszonnyal vezeteti a háztartását.

Nem volt titok, hogy az elegáns, szép menyecskehez gyengéd, de forró szálak kötik az újfalui plébánia urát. Amikor bérálni járt a püspök, akkor is a mosolygó szőke asszonyka prezideált a fehér asztalnál, ami a kövér főtisztelendő uraknak ugyancsak szemet szurt s — apage satanas — ott nyomban a püspök előtt is kifejezést adtak felháborodásuknak.

Fetser püspök akkor sürgősen Nagyváradra vitálta Tóth Lajos dr. plébánost s figyelmeztette, hogy elvált asszonyt nem szabad megtűnie a parókia kegyes falai közt.

— Nem szabad? — álmélkodott a plébános — ki tilthatja meg ezt, méltóságos uram?

A püspök a kezeit dörzsölgette:

— Én nem, tisztelendő testvérem, de tiltják a kánon szabályai.

— Ezt én a kánonban nem tanultam — vitatkozott az újfalui pap.

— Már pedig a kánon szerint csak hajadon vagy özvegyasszony vezetheti a lelkész háztartását.

A plébános hiába hivatkozott kánonjogra, precedensekre, hasztalan harcolt argumentumok ökönével, hogy az álláspontja helyességét bizonyítsa: ugyebár csak a püspöknek lehet igaza. Tóth Lajos dr. hamarosan ment haza a plébániájára s ott is ott tartotta az ő szőke asszonyát. Erre aztán röpült a szigorú püspöki

ukáz: az egyházmegye vezetősége kötelességévé teszi a plébánosnak, hogy a házában illetéktelenül, a kánon és a püspök tilalma ellenére tartózkodó hölgyet huszonnégy óra alatt bocsássa el. Ez az ultimátum, amely ellen nincs felebbezés.

Nincs? Dehogyan nincs. Tóth Lajos fogta magát, lemondott az állásáról s a levele nem is ért Nagyváradra, már elhagyta a plébániát és egyuttal kilépett a katolikus vallás kötelékéből.

Az újfalui plébános a református hitre tért át s tegnap óta a protestáns lelkész kar tagja. Sőt a sepsiszentgyörgyi kálvinista eklézsia meghívta segédlelkészének. Tóth Lajos legközelebb elfoglalja állását — előbb azonban oltárhoz vezetni menyasszonyát, a szép, elvált menyecskét.

Kossuth Ferenc „vélekedik.”

Luegerről és a munkapártól.

Távirati tudósítás.

Arad, május 2.

Vasárnap kezdte meg kertesutját Kossuth Ferenc. Elutazott Abonyba, hogy Lévy Mihály jelöltségét támogassa.

A templom előtti nagy téren zuhogó esőben volt a népgyűlés, melyen mintegy 3000 ember jelent meg. Lévy beszéde után Kossuth Ferenc mondott hosszabb beszédet. Ismertette a koalíció kormányvállalását és a bukást a széthúzó elemeknek tulajdonítja. Követeli a nemzeti választóreformot. Rezignáltan emlékezik meg az önálló bankról és a vámtérületről, majd így szól:

— Miképpen találhassuk meg azt a megnyugvást, amely a közgazdasági élet fejlődésére szükséges, midőn azt látjuk, hogy Ausztriában az a párt jut mindinkább előre és hatalomra, melynek megteremtője, vezére és apostola, Lueger, a magyar gyűlöletet végrendeletileg hagyta hűveinek. Bár a halottakról vagy semmit, vagy jót szoktak beszélni, azért még sem tartóztathatom magamat azon eső-dálkozás kifejezésétől, miképpen rendelkezhetett így egy férfiú, aki magát keresztény szocialistának nevezte, midőn a keresztény hitnek egyik magasztos tana az, hogy jó keresztény gyűlöletet nem visz magával a sirba.

A munkapártot támadta ezután Kossuth és következőkép végezte beszédét:

— Én nem hiszem, hogy az abonyi kerület, — amelyben élénken él az ősi magyar érzélem, — kiragadható legyen azok sorából, amelyekben a függetlenségi zászló érintetlenül, magasan lobog. És ha jön ide valaki, aki azzal akarja lealacsonyítani a választók emberi tekintélyét, hogy mint pertékát, vagy mint barmokat meg akarja őket vásárolni, kérem én önöktől, miféle állatot lehet 10 forintért megvenni?

Hangos közbekiáltások: Szamarat!

— Eltalálták, tisztelt polgártársaim, igenis, szamarat lehet csak tíz forintért venni és — már az, aki tíz forintért eladja polgári jogát épen akkor, amikor a feltámadt rendszer hívei az általános választói joggal kacérkodnak. (Élénk helyeslés.) Ismerem e kerület honleányainak lelkes érzelmeit, tudom, hogy a férfiak hazafisága részben az ő nemes szívükből meríti forrását, kérem a kerület leányait és asszonyait, hogy ha a községben lesznek olyanok, akik magukat eladják, mutassanak rá ujjal az utcákon és mondják szemükbe azt, hogy ime:

— Itt van az az ember, aki magát annyira becsülte, mint egy számár. (Dörögtetés.)

Azután áttért az ő szereplésére. A hatalmat és kivált a kereskedelemügyi tárcát én azért vállaltam el, mert mint a hatalomnak részese teljes erőmmel oda akartam hatni, hogy megvalósítsuk a választójog reformját. Erre az a fontos indok is serkentett, hogy egy bizonyos nemű választói jogot a magyar nemzet ellenségei teljes erejükkel igyekeznek a nemzetre ráerőszakolni, mert jól tudják, hogy ha a reformot úgy viszik keresztül, ahogy ők akarják, akkor ezzel a magyar nemzetnek sirját áthatják. Mint kereskedelmi miniszter alkalmam nyílt teljes erőmmel dolgozni édes hazám gazdasági önállóságának megvalósításán és ezen önállóság két kellékének megszerzésén, az önálló banknak és az önálló vámtérületnek. Ha a nagy függetlenségi párt minden téren elfogadta volna az általam elkerülhetetlenül szükségesnek felismert fokozatosság elvét és erre nézve semmivel sem tett volna kivételt, a bank és a vámtérület ügyeit is a teljes megoldás útján megszire előrevihettük volna. Csodálatos jelenség, hogy az a párt, amely azt hirdeti, hogy neki volt igaza a múltban, mégis oly kevésbé büszke a múltjára, hogy még a nevét is kicserélte. Épen ez az új neve jellemző felfogására. Ugy nevezi magát, hogy munkapárt, mintha a munka vége volna, nem pedig eszköz és ez a vége annál különösebb, mert nem törekedvén a párt a gazdasági önállóságra, a nemzetet arra itéli, hogy nemzeti munkája eredményének nagyrészt Ausztria élvezze. Egyébiránt annak a pártnak, amely a magyar nemzetnek a megadást hirdeti, jövője nincs. Végül Lévy Mihályt ajánlja a választóknak.

SPORT.

+ Az Aradi atletikai klub 1:0 arányában győzte le a K. A. O. E. t. Ez alkalommal nem kedvezett az időjárás az atletáknak. A borús idő sokakat visszatartott a matchtől, pedig sajnálhatják, akik otthon maradtak, mert ez volt az idei szezon legizgalmasabb mérkőzése. Már eldöntetlennek látszott a küzdelem, mikor a Major által gyönyörűen kidolgozott labdát Gencsy a hálóba juttatta. A mezőnyben mindkét csapat kiváló produkált, de a kapu előtt egyik sem tudott érvényesülni. Az A. A. K. csapata legtöbbször a helyzet ura volt, amit a korner arány, 7:1 is kifejez. Ugy a pesti mint az aradi védelem kifogástalanul működött, de a két csatár sor kívánni valót hagyott hátra. Örömmel láttuk az aradi kereskedő ifjuság érdeklődését a sport iránt.

Az Aradi atletikai klub május 5-én (áldozó esőtől) délután tartja szezonnyitó atletikai háziversenyét következő programmal: 1. 100 yardos síkfutás. 2. 220 yardos handicap. 3. Fél angol mérf. síkfutás. 4. 1 ang. gyaloglás. 5. Magasugrás. 6. Távugrás. 7. Súlydobás. 8. Gerelyvetés. 9. Diszkoszvetés. 10. Kalapács hajítás. A háziversenyt football match követi.

+ Az aradi Posta és Távirat Tisztviselők Sport Egyesülete ez uton is értesíti, egyben felkéri az összes tagjait, hogy a f. hó 7-én szombaton este 1/2, 9 órakor tartandó családi összejövetelen minél nagyobb számmal megjelenjen szíveskedjenek. Az Elnökség.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetés osztály — 154

HIREK.

— Meghívó. Az I. kerületi nemzeti munkapárt választmányát május hó 4-én, szerdán, este fél 9 órakor a „Központi Szálloda” földszinti kistermében megtartandó ülésre tisztelettel meghívom és figyelemmel a tárgysorozat fontosságára, okvetlen szíves megjelenését kérem. Leopold Zsigmond, I. kerületi elnök.

— Az államvasutak új igazgatói. Mint a Pester Lloyd értesül, Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter Hegyesfalvy László dr. miniszteri tanácsost a M. A. V. alelnöki igazgatójává nevezte ki. Együttal a miniszter Hollán Sándor miniszteri osztálytanácsost az államvasutak igazgatójává nevezte ki. Hollán ezidőszereint a miniszteriumban bizalmi állást foglal el és Hieronymi miniszter utasította, hogy továbbra is maradjon meg a kereskedelmi miniszteriumban, az elnöki osztály élén. Hollán Sándor a miniszteri tisztviselői kar legérdemesebb, legmunkásabb csoportjába tartozik.

— Az aradi nemzeti munkapárt II. kerületi választmánya ma este a Központi-szállóban népes értekezletet tartott, amelyen igen lelkes hangulat uralkodott. Beszámoltak az eddig elért eredményről és a választás előkészületeit vitatták meg. A tagok referáltak arról, hogy a polgárság körében kétségtelennek látják Tisza győzelmét.

— Herczeg Ferenc Pécskán. Örömtől hangos Pécska község. Megjelent választói körében Herczeg Ferenc, a nagy magyar író, a pécskaiak munkapárti képviselőjelöltje. A szeretet minden külső jelével elhalmozta a pécskaiak az illusztris jelöltet, ki abban a megtiszteltetésben is részesítette a választóit, hogy körükbe hozta szépséges hitvesét, aki bizonyára örömmel látja, milyen rajongással, szeretettel környezik férjét. Herczeg Ferenc impozáns fogadtatásáról az alábbi tudósításunk számol be: Vasárnap este érkezett meg Herczeg Ferenc feleségével Aradra és ma reggel fél nyelkor ment ki felesége társaságában Pécskára. Már a kora reggeli órákban előzőnlötték a pécskaiak az állomás környékét, és mire a motoros megérkezett, százakra menő közönség szorongott a peronon és az állomás előtt. Riadó éljen fogadta Herczeg Ferencet, akit Kripp József kir. közjegyző, a pécskai munkapárt elnöke üdvözölt szíves hangú beszédben. Az üdvözlés kapcsán Herczeg Ferencnek esakrot nyújtott át a közjegyző. Az elnök üdvözlő beszédére keresetlen szavakban mondott köszönetet Herczeg Ferenc, aki — ugymond — Pécskára úgy jön, mintha haza menne. Az üdvözlés után megkezdődött a bevonulás. A menet élén száz főből álló lovasbandérium haladt, melyet mintegy százötven kocsi, telve választókkal, követett. Az uton mindenütt lelkes éljenzéssel fogadták Herczeg Ferencet, akinek népszerűségére jellemző, hogy a kíváncsiságtól kivonult függetlenségi pártiak közül is a legtöbbben megéljenézték.

Herczeg Ferenc pár napig marad Pécskán és erre az időre Senk Ferenc főszolgabíró látja vendégül. Herczeg nem tart programbeszédet, hanem barátságos eszmecsereben fejti ki politikai nézeteit. Herczeg Ferenc tiszteletére valamelyik este bankettet rendeznek a pécskai kaszinóban.

Herczegnek eddig nincs ellenjelöltje. Holnap küldöttség keresi föl Momák Döme dr. aradi ügyvédet, hogy a pécskai jelöltséget fogadja el Justh párti programmal.

— Új rend a városházán. Ma volt az első napja az új városházi hivatalos rendnek, a melyről azonban, úgy látszik, a közönségnek nem igen volt tudomása. A hétfői napokon rendkívül sok fél fordul meg a városházán és ma a régi szokáshoz híven déli tízenkét órakor a városháza teljesen elnéptelenedett, jöllehet a hivatalszobákat egész délelőtti szinte zsúfolásig megtöltötte az ügyes-bajos publikum. A tisztviselők persze két óráig maradtak fenn a városházán. Hogy mennyire nem szokott bele még a közönség az új rendbe, mutatja az is, hogy nagyon sokan megfordultak délután is a torony alatt. Persze mindenütt zárt ajtókat találtak, csupán a rendőrség két tisztviselője végzett ügyeletes szolgálatot. A tisztviselők a tapasztalatok alapján úgy nyilatkoztak, hogy sokkal előnyösebb az új rend, annál is inkább, mert tízenkettőtől délutáni kettőig az akták elintézését végezhetik.

— Tisza István és az Akadémia. Tisza István gróf abból az alkalemből, hogy őt az akadémia tiszteleti tagjává választotta, a következő táviratot intézte Berzeviczy Alberthez, az Akadémia elnökéhez:

„Kérem Nagyméltóságodat, tolmácsolja az engem ért megtiszteltetésért legmélyebb hálám és őszinte sajnálatomat, hogy ezt, halaszthatatlan másnemű kötelezettségeim miatt személyesen nem tehetem.”

Tisza István.

Kolozsvárról jelentik: A mai lapoknak az a híradása, hogy Tisza István gróf tegnap Szalonikára utazott volna, téves. Tisza a vasárnapot Kolozsvárott töltötte és vasárnap délután utazott el Gesztre.

— Előléptetések az aradi üzletvezetőségénél. Vasárnap tette közzé az államvasutak igazgatósága a tisztviselői kar előléptetését. Az aradi üzletvezetőség központi tisztviselő karában a következők léptek elő: Az V-ik fiz. osztály 3-ik fok.-ból — az V-ik fiz. osztály 2-ik fok.-ba: Binder Lucian felügyelő; a VI-ik fiz. osztály 1-ső fok.-ból — az V. fiz. osztály 3-ik fok.-ba: Valkányi Rezső dr. titkár — felügyelővé; a VI-ik fiz. osztály 2-ik fok.-ból — a VI-ik fiz. osztály 1-ső fokozatába: nagysolymosi Konecz Gyula főellenőr; a VI-ik fizetési osztály 3-ik fok.-ból — a VI-ik fizetési osztály 2-ik fokozatába: Petrányi János főellenőr, Szijj Pál főellenőr; a VII-ik fizetési osztály 2-ik fok.-ból — a VII. fiz. osztály 1. fok.-ba: Salacz Gyula, Erczi Oszkár ellenőrök, Medveczky Gyula mérnök; a VII-ik fiz. osztály 3-ik fokozatából — a VII-ik fiz. osztály 2-ik fok.-ba: Szabó György ellenőr; a VII-ik fiz. osztály 1-ső fok.-ból — a VI-ik fiz. osztály 3-ik fok.-ba: Korilly Géza, Vértés Alajos hivatalnokok ellenőrökké; a VIII-ik fiz. osztály 2-ik fok.-ból — a VIII-ik fiz. osztály 1-ső fok.-ba: Vass István dr. fogalmazó; a VIII-ik fiz. osztály 3-ik fok.-ból — a VIII-ik fiz. osztály 2-ik fok.-ba: Nádrai Aurél, Kresz (Gresz) György hivatalnokok. Allodiatorisz Károly mérnök, Binder Dezső fogalmazó; a IX-ik fiz. osztály 3-ik fok.-ból — a IX-ik fiz. osztály 2-ik fok.-ba: Kovács Béla, Schwellengraber István hivatalnokok.

— Támadás egy iskola ellen. Vasárnap tudvalévőleg Barabás Béla híveivel kivonult Gájba. Vértés Kálmán gáji tanító azt jelentette a gáji rendőrségnek, hogy az iskolája ablakait a kortesmenet beverte. Hogy az ablak beverésnek mi az oka, s hogy kik voltak a tettesek, azt a rendőrség nyomozza.

— Szabadon bocsátott asszony. Vasárnapi lapunkban írtunk arról, hogy Izsák Manó né az aradi rendőrség letartóztatta, mert állítólag fejletlen leányokat rontott meg. Izsákné ma átkísérték az ügyesség fogházába, ahonnan azonnal szabadon engedték a vizsgálóbíró utasítása következtében. A szabadon bocsátást elrendelő végzés indoklása az, hogy nem bizonyult valónak, mintha ő fejletlen és ártatlan leányokat megrontott vagy rossz utra csábított volna. Izsákné védője, Steinitzer Pál dr. felfolyamodást jelentett be a vizsgálat beszüntetése érdekében.

— Házasság. Krausz Henrik kereskedelmi utazó kedden délelben 12 órakor vezeti eltárhoz az aradi izr. templomban Klein Margitka kisasszonyt, Klein Izidor magántisztviselő bájos leányát.

— Postaszekrényben talált betéti könyv. Ma reggel a levélpóstát gyűjtő postakocsi sehogysé tudott boldogulni a Fehér Kereszt szálló falára erősített gyűjtőszekrény kiürítésénél. A levélnél jóval testesebb csomag állta el útját annak a nyílásnak, melyen át a bedobott postai küldemények a gyűjtő-zsákba kerülnek. Nem maradt más út a levelek kivételére, mint hogy fel kellett nyitni a szekrény tetejét. A kocsi kihúzta a megrekedt csomagot és azt látta, hogy az nem postai elküldésre szánt borítékba, hanem közönséges újságpapírosba volt csomagolva. Felbontotta a csomagot és abban tényleg nem levelet, hanem egy 1433 koronáról kiállított takarékbetéti könyvet, továbbá három darab jelzalog kötvényt talált. Az értékeket beszolgáltatta Szél Ernő postafőfelügyelőnek, aki jegyzőkönyvet vett fel az esetről és a csomagot a rendőrségre juttatta. A postai küldöttel egyidőben érkezett a rendőrségre Metz Antal vármegyei szolga, aki feljelentést tett Szcepkovszky Teofil rendőrhadnagynál ismeretlen tettes ellen.

— Az este, míg én távol voltam György-utca 90. szám alatti lakásomról — mordotta — betörő járt a szobámban. Felfeszítette a szekrényemet és abból ellopott egy 1433 koronáról kiállított takarékpénztári könyvet, továbbá három darab jelzalog kötvényt.

— Nem tudja az értékek számát? — kérdezte a rendőrhadnagy.

Metz nyomban bemondotta azokat. Míg a bűnügyi osztályon Metzzel jegyzőkönyvet vettek fel, Hoffmann Győző rendőrhadnagy-jelentése is beérkezett. Hoffmann a talált tárgyak nyilvántartója és ő jelentette a bűnügyi osztálynak a posta küldeményét. A jelentés is Szcepkovszky hadnagy kezébe került, aki a szerencsés károsulttal nyomban tudatta, hogy egész vagyona hiánytalanul megkerült és elismervény ellenében átveheti Hoffmann hadnagy iredájában. Minthogy a takarékpénztári könyv Metz Antal névre volt kiállítva és a számok is egyeztek, kétség nem lehetett aziránt, hogy a postaszekrényben talált könyv és jelzalog levelek jogos tulajdonosa Metz Antal. A betörő, látva, hogy a lopott tárgyakat értékesíteni nem tudná, bedobta egy postaszekrénybe. Ezzel megőrizte inkognitóját és boldoggá tette Metz Antalt.

— Az ex-szultán — apa. Szalonikiból jelentik: Abdul Hamid ex-szultánt családai öröm érte. Legkedvesebb háremhölgye az éjjel leánygyermeknek adott életet. A boldog apa hatvan-nyolc éves.

— Halálozások. Temesváron Berecz Ede tanár, a temesvári meteorológiai intézet vezetője ma meghalt.

Both Ignác nyugalmazott pénzügyőri fővigyázó április 29-én életének 52-ik és boldog házasságának 30-ik évében meghalt Battonyán.

— Titokzatos mérgezés. Párisból jelentik: Különös mérgezési eset tartja izgalomban Páris népét. Carré, a Nagy Opera igazgatójának felesége az utóbbi hetekben különböző ételeket és italokat kapott, amelyekben mérgezés volt. Az elmúlt napokban Carré felesége a színháznál a ruhaszekrényéből egy üveg bort vett ki s megkínálta a színészeket és színésznőket. Eközben az orrához emelte az üveget, hogy megszagolja annak tartalmát. Az igazgatónő ennek következtében ájultan a földre rogyott. Nagy rémület fogta el a színház tagjait. Ijedt futkozás után végre az ájult nőt felemelték, fellopszolták. Rögtön megvizsgálták az üveg tartalmát s konstatazták, hogy az méreggel van tele, még pedig oly nagy mértékben, amely feltétlenül halált okozott volna. A gyanú egy elbocsátott színészre esett, akinek a rendőrség most minden léptét éber elővigyázattal figyeli.

— Nyomorgó család Vasárnap délután az aradmegyei közkórházból egy régi aradi iparost, a 73 esztendő Nagy Imre asztalosmestert kísérték ki utolsó útjára. Amíg élt s amíg a betegség ágyba nem döntötte, szorgalmasan dolgozott a családja érdekében. Az utóbbi időben azonban annyira elbetegesedett, hogy öreg felesége és nyomorék leánya a legnagyobb nyomorba jutottak az ő halála után. A rossz sorba jutott becsületes családra felhívjuk a jószívű emberek figyelmét. Özvegy Nagy Imréné a Kápolna-utca 4. számú házban lakik.

— Dr. Wiener Gyula fogorvos tisztelettel tudatja klienseivel, hogy helybeli és interurbán telefont vezetett be 768. számmal.

— Rövid hírek. Megírjuk, hogy Ardelean Demeter gyulavarsándi jegyző és a felesége kibuktak a kocsiból. Az asszony ma meghalt. — Budapesten vasárnap a villamos halálra gázolta nodi Józsefet, Kovács Jánost, Szlavics Jánost és Heiszki Ferenc napazámot. — Kasziba János szabadtéri gazda Vig Bados János gazdát késsel agyonszúrta. — Angyán Kálmán budapesti vasúti fékezőt ledobta egy emeleti folyóóról Bende Mihály fékező, mert Angyán elszorította a feleségét. Angyán haladoklik. — Budapesten az Úteg-utcában az utcán zsákba varrva egy fiúcska és leány holttestét találták.

— Bérma ajándékok! Már 5 koronától kezdve a legjobb és legjobb kivitelben, órák, láncok, gyűrűk, stb. Weinberger Ferenccel Arad, Andrassy-tér 20. (Fischer Eliza-palota) kaphatók.

— Öngyilkos leány. Kőrösi Erzsébet tizen-nyolc éves aradi cselédeány gyufaoidatot ivott és súlyos belső sérülésekkel a kórházba szállították. Kihallgatása alkalmával azt vallotta a rendőrtisztviselőnek, hogy mostohaapja, Lucsa Pál szemrehányással illette őt, mert nem akart szolgálatba állni. Ezt a pirongatást nagyon szívére vette az érzékeny leány.

— A kereskedők internátusának. Schwarz Simon Fiai és Társa urak a tulajdonukban levő 200 korona névértékű internátusi kötvényt az aradi kereskedelmi testületnek ajándékozták vissza. Az adományért ez uton is köszönetét fejezi ki Tedschi Viktor elnök.

— Üzletvezető változás. A „Turul” cipőgyár r.-t. aradi Andrassy-tér 13. sz. Minorita-palota alatt lévő főraktára vezetésétől eddigi üzletvezetőjét, Róna Jenő urat felmentette és május 1 től Weinberger Vilmos urat bízta meg ezen főraktár vezetésével, kinek szak-képzettsége és előzékenysége továbbra is biztosítani fogja a n. é. közönség teljes megelégedését. 1978

— Bérma ajándékok nagy választékban a legizlesebb kivitelben 5 koronától kezdve beszereshetők Grallert J. és fia ékszerésznél, Andrassy-tér 22. Ez alkalomra rendkívüli olcsó árak! 1921

— Náder J. Arad (Minorita palota) késműves. Közelgő fűrdőidény alkalmából értesitem az uri hölgyközönséget, hogy megérkeztek a legfinomabb s legcélsebb hajsütő vasaim, u. m. ondolirozó, kreppelő és hajfodorító, melyeket mai naptól legjutányosabb árak mellett árusítok el. 1881

— Francia likőrök legbiztosabb készítésére! — házilag — a likőr aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weiszsnál. 279

A kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvény-nél, cukorbetegség-nél, vörheny-nél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszertárakban.

SCHULTES ÁGOST Szilvá-Lipóci Salvator-Forrás-válalat, Budapest, Budafok, 1.

TARKASÁGOK.

(A gavalér.) Egy aradmegyei kastélyban nagy vadászmulatságra gyűltek össze az aradi gavalérok. Vacsora után a vendégek az előcsarnokban vették felöltőjüket és bucsuzni kezdtek. Csak az egyik gavalér állott tétován. Az inas zavartan mondta neki:

— Nagyságos ur, nem értem, hogyan történhetett, de a felöltő elveszett... nem találom!...

A háziasszony mentgetőzve szólott:

— Lehetetlen! No ilyesmi igazán nem fordult még elő nálam!

A gavalér, aki híres arról, hogy tízszer oly gazdagnak szeret látszani, mint amilyen, előkelő mosolylyal válaszolta jó hangosan, hogy mindenki meghallhassa:

— Oh, semmi baj, kezét csókolom! Az egészben csak az a kellemetlen, hogy ebben a hónapban nem mehetek Londonba!

— Miért?

— No igen, mert én a ruháimat Londonban szoktam megrendelni és oda szoktam utazni a szabómhoz, hogy mértéket vegyen rólam!

A háziasszony persze most már egészen vigasztalhatatlan volt:

— Ah, tehát londoni kabát volt! Milyen nagy kárt okoztunk önnek!

— Oh, szót sem érdemel! Mindössze száznyolcvan forint volt az egész!...

— Száznyolcvan forintos kabát!... Ezt sohasem bocsátom meg a cselédeknek!

E pillanatban örvendezve szaladt be az udvarról egy cselédeány, egy felöltőt lobogtatva kezében harci jelnek:

— Megvan a kabát! Künn volt a tornácra! Az inas átvette, megnézte a bélést és csalódottan mondta:

— Ez nem az!

De a gavalér vigan mondta:

— Ej, dehogy nem! Hát nem látja, hogy az én monogrammom van benne?

— Az ám! De tessék csak ezt a kis felírást nézni a gallérján!

A szabócég szokásos védjegyén ez állott: „Márton Jakab férfinabó, Arad.”

(Az óvatos kereskedő.) A tavasszal egy délelőtti hirtelen szélroham süvített végig a külvárosban. Különösen a külső részekben garázdálkodott; néhány hölgynek lekapta a kalapját, néhány ablak csörömpölve hullott a kövezetre.

A szél lerántotta egy kis üzlet cégtábláját is. A cégtáblán eddig a Kohn Mor. neve díszlett. Fordítva esett a földre és a másik oldalán az összesereglt szomszédok nagy meglepetéssel olvasták: — Kohn Mór né.

— Mi az, Kohn ur — kérdezték a boltost, — miért íratta a cégtábla hátuljára a felesége nevét?

— Fura kérdés! — felelte természetesen hangon Kohn. — Az ember nem egy évre csináltatja a cégtáblát, de az egész életre!

(A bolond színész.) Vidám társaság ment a város felé a minap a Radnai-uton. Csupa jókedvű színész, — köztük a kifogyhatatlan kedélyességű Leővey Leó. A rendőrökről beszéltek és mindenki elmondta egy-egy ifjúkori stíliáját, melynek következtében akkoriban meggyűlt a baja a rendőrséggel.

Mikor a színház elé értek, megszólalt Leővey:

— Hát én fogadok veletek akármennyibe, hogy ha akarom, ez a rendőr felszólít, hogy menjek vele a kapitányságra, anélkül, hogy egy árva szóval is megsérteném...

— Kiöntöd rá a nyelved! — szól valaki, aki ravasz akar lenni.

— Dehogy! Semmiféle kihágást nem követek el és mégis bevisz.

— Lássuk!

Fogadtak. Leővey erre szép lassan keresztül ment az uton, egészen a lóvasút sínjéig. Mikor a sinhez ért, udvariasan kalapot emelt a rendőr előtt és szerény hangon így szólt hozzá:

— Ugyan kérem, tisztelt biztos ur, hogy kell átmenni ezen a vizen?

A rendőr nagyot néz:

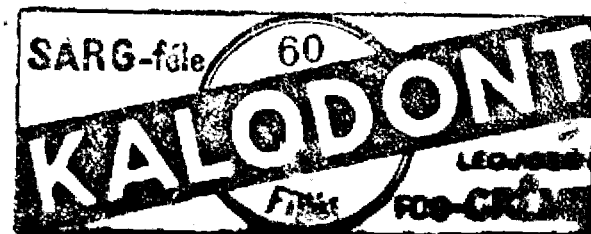
— Micsoda vizen?

— Ezen a folyóvizen, — mondja a színész és a sinre mutat. Sőt rá is lép és visszakapja a lábát, mint aki hideg vízbe lépett. A rendőr nézi egy ideig, aztán ezt mondja neki:

— Jöjjön be velem az ur a kapitányságra.

És a társaság hangos hahotázása közben megindultak ketten a kapitányság felé. A rendőr sajnálkozva mondta a társaságnak, Leőveyre mutatva:

— Örült szegény. Ismerem a színházból, ott is mindig bolondozik...

6913.

Értesítés!

Van szerencsém az uri hölgyközönség szíves tudomására hozni, hogy

angol női divattermemet

Deák Ferenc-utca 9. sz. alól

Eötvös-utca 12. szám alá helyeztem át.

Kérem az igen tisztelt megrendelőim további kegyes pártfogását.

Elvém: Szolid pontos munka!

Kitűnő tisztelettel

1989

KÖVESDY LAJOS, angol női szabó

A világ legjobb
pouderje a
**'Yes' Porcelain
Powder**

1951

VÁROS ÉS MEGYE

A lóvasut villamosítása. Varjassy Lajos polgármester szerdán délután 3 órára hívta össze azt a bizottságot, melyet a törvényhatóság a lóvasuttal, a villamosítás ügyében kötendő szerződés tervezet elkészítésére kiküldött. A bizottság tagjai megkapták nyomtatásban a lóvasutársaság által a városhoz benyújtott tervezetet, melyet lapunkban ismertettünk, továbbá az Ujarad—Temeshidegkut közt létesítendő helyiérdekű vasútra vonatkozó memorandumot is.

A temető diszkapuja. A temetői diszkapu pályázatán az első díjjal a zsüri tudvalévőleg Steiner Jenő építésszt tüntette ki. A tanács ma juttatta el a díjat a nyertesnek, azonban, hogy mikor építik a diszkaput, az bizonytalan, mert eddig nem tudtak kellő fedezetet találni a költségekre. Ugyanis már két és fél esztendeje hever a jogügyi bizottságban a temetőkről szóló szabályrendelet tervezet, enélkül pedig nagyon bajos kellő fedezetet találni.

TANÜGY.

(—) A D. T. E. bányai fiókköre május hó 21-én Nagygájon tartja tisztújítással összekapcsolt rendes tavaszi közgyűlését.

A KIADÓHIVATAL ÜZENETEI.

„A—a”. Kérünk még 40 fillért. A jövőre nézve is kérjük ezt figyelembe venni. Ugyan ezt ízenjük C...a névre beküldött levél tulajdonosának is.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

— Alapítvány kereskedelmi alkalmazottak részére. Néhai Deutsch Ignác elhalálozásának évfordulóján, május 8-án, az Aradi Kereskedők Köre a nevére tett alapítványból 40 koronát juttat segélyre szorult aradi kereskedelmi alkalmazott, vagy kereskedő istápolására. A segélyért való kérelmek május 7-éig nyújthatók be az Aradi Kereskedők Köre titkári hivatalához.

— Élet a gabonátözsén. Budapestről jelentik: Ma a budapesti gabonátözsén élénk élet uralkodott. Nagy forgalom mellett minden érték megdrágult. A májusi buza délig 50 fillérrel emelkedett, októberi buza pedig 40 fillérrel drágult a kedvezőtlen időjárás következtében.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, május 2.

Készárú: Kínálat és vételkérő korlátolt, 8 ezer mm. 10—15 fillérrel magasabb.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Deli árakat	2 órai árakat
Tengeri 1910. májusra	5.84—5.85	5.89—5.90
Buza 1910. októberre	10.78—10.79	10.73—10.74
Buza 1910. májusra	12.44—12.45	12.50—12.51
Rosa 1910. októberre	8.45—8.46	8.38—8.39
Zab 1910. októberre	6.64—6.65	6.64—6.65

Zárul 5 órakor.

Osztály hitelrészvény	—	—	—	664.—
Magyar hitelrészvény	—	—	—	821.—
Városi villamos vasúti részvény	—	—	—	985.—
Közüti vasut	—	—	—	721.50

Felelős szerkesztő:
BOLGÁR LAJOS.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1910. évi május hó 3-án:

B) bérlet.

B) bérlet.

S A S F I Ó K

(L'Aiglon.)

Dráma 5 felvonásban. Írta: Edmond Rostand. Fordította:
Abrányi Emil.

S Z E M É L Y E K:

Ferenc, herceg Kápolnay J.	Gentz	Kolcsár L.
Metternich Szendrey M.	Camera	Zalay Margit.
Mária Lejza Novák Irén.	Lorget Teréz	Harmath J.
A főhercegnő Kun Irén	Lord Cowley	Szabó Gyula.
Bombelles Keller I.	ormester	Szabó Gy.
Ditrichstein Nagyiván I.	Flambeau	Keszler Ede.
Báró Onenhaus Szabó Lajos.	Prokesch	Vass Jenő.
Az orvos Szabó S.	Foresti	Boda Ferenc.
Attaché Ajtay Ödön.	Sedlinsky	Polgár S.
A szabó Delly Lajos.	Ferenc császár Varnay Jenő.	

Kezdete este 7 és fél órakor.

UTÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonfi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Május 1910 május 3-án, kedd:

1. Az elromlott vízvezeték. Komikus. — 2. Hogy utaznak Afrikában? Természet után. — 3. Mindég költő. Nevetető. — 4. CID. Dráma. — 5. Kolbászárú. Komikus. — 6. Egyiptom. Természet után. — 7. Feleségem és a nagybátyám. Kacagtató. — 8. Egy indus gyorsfutó kalandja. Dráma.

Előadások délután 6 órától kezdve.

Május 11., 12. és 13-án este 1/2 9-kor

A f o l d.

Írta: Király Pál. 130 színesen vetített és 6 mozgófényképpel.

Helyárak: I-ső hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fillér.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

NYILTTÉR.

Dr. Grosz Aladár

ügyvédi irodáját

Arad, Tabajdy Károly-utca 1. sz. alá

(Weisz Mór és fia társasága)

helyezte át.

Telefon 766.

**Knorr féle
tapioca**
Levesekhez és főfűjthoz

**Knorr féle
Auto makkaróni**
elsőrendű, főfűlmal-
hatatlan gyálmány

6797—II.

VITAFORRAS
SÖSKÜT VASMEGYE

ALKALIKUS NATRON-LITHIONOS GYÜGYVIZ.
Orvosilag ajánlva: húgysavas diathézis, köszvény, cukorbetegség, gyomor, vese és húgyhólyagbántalmaknál, stb.

Mint üdítő és borvíz páratlan.
Bővebb felvilágítással szolgál a 6801

„CONSUM” kereskedelmi részvénytársaság
Budapest, VI., Teréz-körút 4. Telefon 10—13.
Főraktár: Édeskúty L. urnál, Bpest, Erzsébet tér 8.
és Walkampf és Görög Zoltán-utca II.

Alkalmi vételek és eladások

ékszertárgyakban
arany és ezüsttárgyakban, Arad legna-
gyobb óra és ékszerárátára

Deutsch Izidor
órák és ékszerész 681

Weltzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüsttárgyak, gyémánt és brilliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyra átcsereztetnek
TELEFON 438. TELEFON 438.

6771—1910. kh.

Hirdetmény.

A görkoreszélyezést úgy életbiztonsági, mint rendészeti szempontból a gépkocsi, valamint a közúti vaspálya közlekedési utvonalaival, a Szabadság- és Tökölly-téri piacteret körülvevő kocsiúton, Asztalos Sándor, Hunyady, Forray, Weitzer János, Deák Ferenc, Lázár Vilmos, Fábrián és Karolina utcákban, Józseffőherceg, Nagyvárad és Radnai-úton, Andrássy- és Boros Béni-téren ezenel betiltom.

Arad, 1910. évi április hó 20-án.

Sarlót,
főkapitány.

Rendkívüli olcsó árakban árusítunk

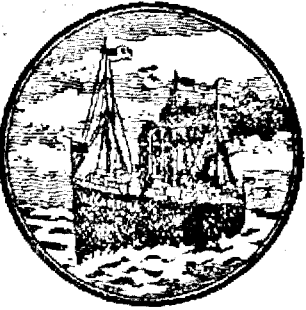
férfi öltöny, felöltő és fiú ruhákra tiszta gyapju szöveteket.

LEICHNER és FLEISCHER

Arad, Szabadság-tér 17. — Telefon 475. szám.
Kizárólagos posztó gyári raktár. 1661

Legjobb és legolcsóbb forrás.

Kizárólagos

kávé **tea és rum**

üzlet.

ATLANTIKA KÁVÉ és TEA
BEHOZATAL

Villanyüzemű kávépörkölőn (legújabb rendszer)
minden órában friss pörkölés.

ARAD, Andrassy-tér 20., sz. szemben a megyeházzal.

Szakzszerű, példásan tiszta kezelés.

Városi és megyei telefon 609. sz.

Széküldés házhoz és vidékre.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város központi választmánya ezennel közölni teszi, hogy az aradvárosi választmánya kerületben az országgyűlési képviselőválasztóknak a folyó évben kiigazított és az 1911. évben érvényes bíró ideiglenes névjegyzéke, az ujonnan felvettek és kihagyottak névjegyzékével együtt az 1899. évi XV. t.-c. 146. és 151. §-ai értelmében 1910. évi május hó 5-ik napjától kezdve május hó 25-ik napjáig bezárólag a város-ház tanácstermében közszemlére kitétetik.

Ezen névjegyzék ellen az 1874. évi XXXIII. t.-c. 44. §-a 147. értelmében felszólamlással élni és ezen felszólamlás ellen észrevételek tenni lehet.

Az ideiglenes névjegyzék kiigazítása iránt a felszólamlások folyó évi május hó 5-ik napjától folyó évi május hó 15-ig bezárólag az azokra teendő észrevételek pedig folyó évi május hó 16-tól május hó 25-ik napjáig Arad sz. kir. város polgármesterénél adandók be.

Arad sz. kir. város központi választmányának 1910. évi április hó 18-án tartott üléséből.

Varjassy Lajos, s. k.
polgármester, közp. vál. elnök.

Aradvármegye közigazgatási bizottságától.

1769—1910. M. B. szám.

Hirdetmény.

A kereskedelemügyi m. kir. minister ur f. évi április hó 9-én kelt 20753—910. sz. intézkedéssel a m. kir. államvasutak céljaira Konop község határában szükséges az alábbiak szerint a berzovai körjegyzőségi székháznál közszemlére tett kisajátítási tervben és összeírásban tüzetesen körülírt területekre nézve a kisajátítási eljárást az 1881. évi XLI. t.-c. 32. §-a értelmében elrendelte.

Az eljárás megejtése végett ennél fogva bizottságként Schill József vm. főjegyző elnöke alatt Szathmáry Gyula közigazgatási bizottsági és Bécsy Dezső törv. bizottsági tagokat, jegyzőül pedig Heppes Aladár tb. főjegyzőt küldjük ki.

Az eljárás megejtésére határidőül 1910. évi május hó 21. napjának d. u. 3 óráját tűzzük ki, helyéül pedig a konopi vasúti állomást jelöljük meg.

A bizottság kiküldetéséről, valamint az eljárás határidejéről konop község előjáróságát, illetve a berzovai körjegyzőt a kisajátítási tervrajz és összeírás kiadása mellett oly utasítással értesítjük, hogy a tervrajzot és összeírást a berzovai körjegyzőségi székháznál a tárgyalást megelőzőleg f. évi május hó 6—20-ig bezárólag tegye közszemlére, s úgy erről, mint a tárgyalás idejéről az érdekelt feleket egyenként, s ezen felül a helyi szokáshoz képest a hirdetmény kifüggesztése és dobszó utján haladéktalanul értesítse.

Megjegyezzük egyidejűleg, hogy a kiküldött bizottság az 1881. évi XLI. t.-c. 34. §-a alapján a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekelték közül senkisésem jelenik meg.

Az érdekekt feleket pedig figyelmeztetjük, hogy a tárgyalás alkalmával minden tulajdonosnak jogában áll a kisajátítási terv ellen, — s minden telekkönyvi érdekeltnek a felajánlott ár ellen felszólalni s kifogásait jegyzőkönyvbe vétetni. Ennek elmulasztása a már többször idézett törvénycikk 36. §-ában körülírt jogkövetkezsménnyel jár.

A megjelenés elmulasztása miatt igazolásnak helye nincs.

Miről a kiküldött bizottsági tagokat és jegyzőt, a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségét, valamint a kisajátítási terv és összeírás egy példányának csatolása mellett a berzovai körjegyzőt értesítjük.

Arad, 1910. évi április hó 27-én.

A főispán és alispán távol:

Schill József,
főjegyző.

1931

8376—1910.

Pályázati hirdetés.

A m. kir. honvéd hadapród iskolában 1910—1911. tanév kezdetén Arad sz. kir. város közönsége által alapított helyek egyike betöltendő lesz.

A pályázati feltételek a városi katonai ügyi osztályban betekintethetők.

A pályázati kérvények f. é. július hó 1-ig a város polgármesterénél nyújtandók be.

Arad, 1910. április 23.

A városi tanács.

Uj üzlet!

Van szerencsénk a n. é. közönséggel és a nagyrabecsült vevőinkkel tudatni, hogy az eddigi kárpitos üzletünket megnagyobbitva, a mai kor minden igényéhez képest a legújabb stílus szerint egy

butorraktárt
nyitottunk

Forray-utcai gr. Hunyadi-féle házban.

Kész függönyök!

Tudatjuk egyszersmind, hogy minden néven nevezendő asztalos- és kárpitos butort, úgymint háló-, ebédlő, salon- és férfi szobát raktaron tartunk és rajz után rendelésre készítünk. Kérve irántunk tanúsított bizalmát nagyrabecsült vevőinktől, mely 34 éves, továbbra részünkre fenntartani és rendelkezéseikkel bennünket szerencsétlenül szívesek volnának.

Kész szolgálattal

1988

Berán Antal és Fia

butor raktárosok

Városi és megyei telefon 132. szám.

Szilárd és pontos kiszolgálás!

Olcsó bevásárlási forrás!

Kilényi C. és Társa

a „Kék golyóhoz“

291

Arad, József főherceg-ut 11. sz.

Vászon maradékok minden árban!

A tavaszi idényre! Ajánljuk
nagyválasztéku szövet, delain,
zephir és karton raktárunkat
== a legolcsóbb árakon. ==

Fegyházban kötött harisnyák.

APRÓ HIRDETÉSEK.**Aki**

bérbeadni kíván

birtokot,
házat,
vadászterü-
letet,kocsit,
lovat,
halászatot,
telket,**Aki**mindeneket vétel vagy bérbevitel cél-
jából keresi;**Aki**valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabban értekezni, ha az**„ARADI KÖZLÖNY“**

kis hirdetés

rovatát használja

Zálogházbólgyémánt és brillians fülbevalók
és gy. rók, aranyláncok, minden-
féle ékszereket ezüsttárgyakat ki-
váltak és veszek. Farkas Streicher
Arad, Tökölly-tér 1. 508**1500—2000 holdas**nagybirtokot Aradmegyében meg-
vételre keresünk. Halmi és Strausz
Arad, Weitzer János-u. 9. 1982**Lakás!**A Szt.-Pál-utca 3. számú házban
az első emeleten levő 3 utcai szoba
és alkoból álló lakás november
hó 1-től, esetleg már július hó
1-től kiadó. Bővebbet a háztulajdo-
nosnál, a házban. 1642**Boltberendezés**rőfös és rövidáru üzlethez olcsón
eladó Lázár Vilmos-utca 3. 1944**Modern kredenc**60 frt., ebédlő-asztal 10 frt., di-
vatos salon-garnitúra 30 frt. eladó.
Cím a kiadóhivatalban. 1986**Cukrászdában**elárusítónőnek felvétetik egy jó
házból való leány. Cím a kiadó-
hivatalban. 1990**Fiatall páva kakasok**eladók, darabja a 12 korona
Schillinger Ferencnél Zaránd, Arad
megye. 1962**Önálló**német levelező kerestetik esteli
órákra. Ajánlatokat „Perfect“ jel-
lő a kiadóhivatalba kéretnek. 1979

Telefon 348.
Husserl Manó
bádogos
vizvezeték szerelő.

Javítások 161
olcsón és gyorsan.
Arad, Szt. Pál-utca 11.

Egy férjiszoba garnitúrafüggönnyel és egy teljes háló-
szoba berendezés eladó. Andrassy-
ut 22. II-ik emelet. 1861**Háztulajdonosok figyelmébe.**Célszerű beosztású házbérlőknek
kaphatók Pichler Sándor papir- és
írószer-kereskedésében, Szabadság-
tár 1. 1902**Két szobás lakás**mellékhelyiségekkel vagy házat
két-három lakóval vennék. Magá-
nyos, csendes lakó vagyok, 18
évig laktam egy helyen. Megke-
reséseket „mérnök“ Edelspacher-
utca 15. sz. alá kérem 1898**Kiadó**Szabadság-tér 10. szám alatt egy
nagy üzlethelyiség pincehelyisé-
gekkel. 1895**Helyszűke miatt**eladó egy garnitúra, t. i. Ottomán
2 karosszék, 2 ülőke, 1 asztalka.
Cím a kiadóhivatalban. 1930**Kiadó**egy különbejáratú s folyósólyu
szoba. Cím a kiadóhivatalban. 1928**Novemberre kiadó**3 egyenként 4 szoba és mellékhely-
iséggel bíró modern uri lakás
ujjonnan épülő házban, Karolina-
utca 8. 1926**10 hold lucerna**vetés termése egészben vagy 1000
öles részletekben eladó Bocskai-
tér 6. sz. a. 1948**Tanulóleány fizetéssel**felvétetik Szuppi Lajos keztyűs
üzletében, Andrassy-tér 1947**Olcsó divat album.**Tavaszi, nyári saison Blous, alj,
Costüm, kabát minták. Ára 60
fillér Ingusz I. és Flia könyvkeres-
kedésében Arad, Andrassy-tér 16.
és Weitzer János-utca. Telefno:
517. sz. 167**Gazdasági iskolát**végeztem, 1000 holdas birtokban
munkádom és a román nyelvet is
beszélem, gazdaságban állást ke-
resek mielőbbi belépéssel. Cím a
kiadóban gazdaság jellegére. 1963**Jég**kapható háztartási célokra naponta
házhoz szállítva. Petőfi-utca 7/a.
Telephon 199. sz. 1931**Pénztárnoki állást**keres banknál vagy más vál-
latnál egy gyakorlott szak-
ember. Sok évi gyakorlata és
legkittünbő bizonyítványai
vannak. Ajánlat „Pénztár-
nok“ címen a kiadóhivatalba
küldendő.**Bérmálás alkalmára!**Ugy egyszerű, mint legfinomabb
bőr- és csont imakönyvek igen ol-
csón kaphatók Kerpel Izso könyv-
kereskedésében Aradon, Andrassy-
tér 20. sz. (Fischer-palota). Tele-
fon 885. sz. 90,000 kötetes köl-
csönkönyvtár, 30,000 kötetes ze-
nemű kölcsönző intézet. 525**Modern**

földszinti v. első eme-
leti uri lakás kerestetik
a főtéren vagy annak
közvetlen közelében. A
lakás 5 szép szoba, elő-
szoba, fürdőszoba és
megfelelő mellékhelyi-
ségekkel állhat. Ajánla-
tokat lakás jellegével a
kiadóhivatal továbbít.

487

Egy jó karban levőhimzett zongora terítő jutányosan
eladó. Cím a kiadóban.**Ka cigarettázik**használjon Progress szivarkahü-
velyt. 100 drb. 26 fill. 1000 drb.
K. 240. Egyedül kapható Ingusz I.
és Flia könyv- és papirkereskedé-
sében Arad, Andrassy-tér 16. és
Weitzer János-utca. 1651**Keresünk**egy jóírású leányt kezdő fizetés-
sel expeditionik részére. Ajánlat-
okat „jóíró“ jellegével kérünk a lap
kiadóhivatalába.

7075—1910. kh.

Pályázati hirdetmény.Báró Wüllersdorff-Urbair Ber-
nát altengernagy által két szegény
beteg tengerész katoná segélyezé-
sére létesített alapítványra.A „Mária Anna császárné ala-
pítványi bizottság“ pályázatot hir-
det a fentnevezett alapítvány jö-
vedelméből két szegény beteg ten-
gerész katoná között az 1910. év-
ben kiosztásra kerülő 140—140
korona segélyre.Az alapítványra oly tengerész-
katonák bírnak igényel, kik a
cs. és kir. haditengerészet kötelé-
kéből tényleges katonai szolgálata-
tuk alatt keletkezett betegség
miatt, ellátási igény nélkül bocsát-
tattak el.Az alapítványi segély a folya-
modók közül a két legérdemesebb-
nek egy évre adományoztatik és
augusztus hó 10 én, mint az ala-
pító halálának évfordulóján, fizet-
tetik ki. Azen körülmény, hogy
valaki ezen alapítvány jótétemé-
nyében már részesült, a segélydíj-
nak újbóli elnyerését nem zárja ki.Felhívtnak tehát az igényjo-
gosultak, hogy a szükséges igaz-
oló okmányokkal felszerelt pá-
lyázati folyamodványaikat folyó
évi július hó 1-ig a trieszti cs. és
kir. tengerész kerületi parancsnok-
sághoz nyújtás be.

A folyamodó által igazolandó:

1. hogy a cs. és kir. hadi ten-
gerészet kötelékéből tényleges ka-
tonai szolgálata alatt keletkezett
betegség miatt, ellátási igény nél-
kül bocsátatott el.2. hogy vagyontalan szegény
és segélyre szorult.Ezen utóbbi körülmény sze-
génységi vagy helyhatósági bizo-
nyítvánnyal igazolandó.Július 1-én tul beérkező folya-
modványok nem vétetnek figye-
lembe.

Arad, 1910. április hó 27-én.

Sarlót,
főkapitány.

A nagyérdemű hölgyközönség szíves tudomására hozom, hogy Budapesten szerzett sok évi tapasztalataim után a legfinomabb izlésnek
megfelelő angol és francia

női ruha divat termemet

május hó 6-án megnyitom.

Arad, Weitzer J.-u. 19.

Aradi nyomda részvén; tarsaság könyvnyomdája.

Kiváló tisztelettel

Goldner Henrikné.

Nyomatott Berger és Wirth budapesti festékgyáranak festékeivel.